สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จีรวุฒิ จุลพันธ์

- 1 พ.ค. 2560
370574

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์ของ จีรวุฒิ จุลพันธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรัตน์ แสดงหาญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรัตน์ แสดงหาญ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา อิงอาจ)

.....กรรมการ

(ดร.วรรณภา ลือกิตินันท์)

คณะการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)

วันที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร.พรรัตน์ แสดงหาญ ที่ปรึกษางานนิพนธ์ในการให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทาง ความรู้ที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณกรรมการการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ทุกท่านสำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.วรรณภา ลือกิตินันท์ คุณดวงฤทัย อุปมา คุณไกรศร สุขโข ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับแบบแนวทางการสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในการให้ความอนุเคราะห์ในการอนุญาตให้ผู้ทำวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้วยความยินดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมบ้างไม่มากก็น้อย คุณค่าและประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครูอาจารย์ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

จีรวุฒิ จุลพันธ์

56920679: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรมนุษย์; กจ.ม.(การจัดการทรัพยากรมนุษย์)
คำสำคัญ: หนี้สิน/ พนักงาน/ ปัญหาหนี้สิน/ บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย)

จีรวุฒิ จุลพันธ์: การศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด (THE STUDY OF EMPLOYEE'S DEBT IN KAWASAKI MOTOR ENTERPRISE (THAILAND) CO.,LTD). อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: พรรัตน์ แสดงหาญ, Ph.D. 63 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาปรากฏการณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลจากแนวทางการสัมภาษณ์กับพนักงานระดับไวท์ คอลล่า และบลู คอลล่าที่มีภาระหนี้สิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้ สภาพภาระหนี้สิน ผลกระทบจากหนี้สิน และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของหนี้สินเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย การสร้างความมั่นคงในชีวิตด้วยการซื้อที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ และหนี้สินจากกองทุนเพื่อการศึกษาที่เคยกู้ยืมไว้ในอดีต ซึ่งทำให้พนักงานต้องมีสภาพหนี้สินทั้งในระบบและหนี้สินนอกระบบ โดยผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินทำให้พนักงานเกิดภาวะเงินไม่พอใช้ ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น เงินออมต่อเดือนลดลง ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน พนักงานใช้วิธีการกู้ยืมจากบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อน การใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสดในการแก้ไขปัญหา หรือเลือกที่จะนำเงินออมมาใช้ก่อน และเลือกที่จะนำทรัพย์สินที่มีอยู่เข้าจำนำกับสถานธนานุเคราะห์ ส่วนบริษัทฯ ได้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานด้วยการจัดโครงการกู้ยืมฉุกเฉิน สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีแนวทางการแก้ไขด้วยการมีวินัยทางการเงิน การหารายได้เสริม และหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

56920679: MAJOR: HUMAN RESOURCE MANAGEMENT; M.M. (HUMAN RESOURCE MANAGEMENT)

KEYWORDS: DEBT/ EMPLOYEES/ DEBT ISSUES/ KAWASAKI MOTOR ENTERPRISE (THAILAND) CO.,LTD.

JEERAWUD JULLAPAN: (THE STUDY OF EMPLOYEE'S DEBT IN KAWASAKI MOTOR ENTERPRISE (THAILAND) CO.,LTD. ADVISOR: PORNRAT SADANGHARN, Ph.D., 63 P. 2015.

This research explores the issue of liability of the employees of Kawasaki Motors Enterprise (Thailand) Ltd., a qualitative research using the phenomenon using in-depth interviews individually from the interviews with employees in level white collar and blue collar who has debt. The objective is to study the reasons that caused the debt, state of debt, the impact of debt, and solutions to the debt problems of employees. The research found that the cause of the debt caused by excessive consumption behavior, creating a stable life with the purchase of homes, vehicles, and debt from education loans in the past. The employees have both the formal and informal external debt. The impact caused by the debt makes the employee do not have enough money higher costs savings per month is decline. The solution of the debt problem is employees use personal loans from family or friends, using a credit card / cash card or choose to bring savings come first, and the option to bring existing assets to pledge with the pawnshop. The company has been involved with the debt problems of the emergency lending program by providing. Savings and credit Cooperatives and provident fund. The solutions are having the financial discipline, finding extra income and a sourcing of low-interest loans.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

สารบัญ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ซ

สารบัญภาพ ..... ฌ

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3

คำถามการวิจัย 3

ขอบเขตการวิจัย 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย 5

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6

แนวคิดเกี่ยวกับหนี้ 6

แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดหนี้ 8

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพหนี้สิน 9

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากหนี้สิน 11

แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน 12

ข้อมูลทั่วไปบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด 15

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 16

3 วิธีดำเนินการวิจัย 21

วิธีดำเนินการวิจัย 22

การตรวจสอบความแกร่งทางวิชาการ 34

จริยธรรมในการทำวิจัย 23

การกำหนดรหัสผู้ให้ข้อมูล 23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	24
	การจัดทำข้อมูล	24
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
	การสร้างเครื่องมือวิจัย	25
	การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
	สรุปผลการวิจัย	40
	อภิปรายผล	43
	ข้อเสนอแนะ	45
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	45
บรรณานุกรม		47
ภาคผนวก		51
ภาคผนวก ก		52
ภาคผนวก ข		56
ภาคผนวก ค		60
ประวัติย่อของผู้วิจัย		63

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของคนงานทั่วไป พ.ศ. 2556	9
2-2	จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของพนักงานในกระบวนการผลิต พ.ศ. 2556	10
4-1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์	29
4-2	การวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อหนี้สิน	30
4-3	สาเหตุของการมีหนี้สินของพนักงาน	31
4-4	ภาระหนี้สินของพนักงาน	33
4-5	กระทบของหนี้สินต่อพนักงาน	34
4-6	วิธีแก้ไขฉุกเฉินโครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน	36

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4

2-1 นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับกระบวนการพัฒนาความคิดอย่างยั่งยืน 14

5-1 ผลการศึกษาสาเหตุของการเกิดหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด 41

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนี้ เป็นความผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ ตามที่ได้ทำสัญญาระหว่างกันไว้ จำนวนเงินกู้และดอกเบี้ยนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงที่ทำไว้ทั้งสองฝ่าย (วนิศา โชคปลอด, 2554) จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556) เกี่ยวกับจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2556 พบว่าในกลุ่มคนงานทั่วไป จะมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน อยู่ที่ 62,746 บาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่ใช้สำหรับซื้อ/ เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน รองลงมาเป็นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน และใช้ในการทำธุรกิจ และเมื่อทำการแยกประเภทของหนี้สินเป็นส่วนของหนี้ในระบบ และหนี้นอกระบบ พบว่าหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ ส่วนสภาพหนี้สินต่อครัวเรือนในกลุ่มพนักงานในกระบวนการผลิตจะมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 101,575 บาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่ใช้สำหรับซื้อ/ เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน รองลงมาเป็นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน และใช้ในการทำธุรกิจ และเมื่อทำการแยกประเภทของหนี้สินเป็นส่วนของหนี้ในระบบ และหนี้นอกระบบ พบว่าหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ จึงจะเห็นว่าหนี้สินที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่มอาชีพมีความมากน้อยแตกต่างกันออกไป ซึ่งกลุ่มคนงานทั่วไปจะมีหนี้สินอยู่ในกลุ่มการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน รองลงมาเป็นการซื้อ/ เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน และใช้ในการทำการเกษตร ตามลำดับ และในส่วนของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต จะมีหนี้สินอยู่ในกลุ่มการซื้อ/ เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน รองลงมาเป็นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน และใช้ในการทำการเกษตร ตามลำดับ โดยสาเหตุของการเป็นหนี้สินส่วนใหญ่มาจากการที่บุคคลต้องการความสะดวกสบายจับจ่ายใช้สอยเพื่อที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่คิดว่าจะช่วยให้การดำเนินชีวิตดีขึ้น มูลเหตุภาวะหนี้สินของครอบครัวพนักงานส่วนใหญ่ คือ การเลือกซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซื้อ/ผ่อนรถยนต์ ลงทุนทำอาชีพเสริม ซึ่งการเป็นหนี้สินส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ทำให้มีหนี้สินเกิดขึ้น (วรรณี ชลนภาสถิตย์, 2545 อ้างถึงใน ปิยรัตน์ พรหมงาม, 2550) นอกจากนี้ยังพบว่าในสภาวะที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่รายได้น้อยพนักงานที่ไม่สามารถหาเงินมาใช้จ่ายได้เพียงพอ จำเป็นที่ต้องมีการกู้หนี้ ยืมสินคนอื่นมาใช้ ส่งผลต่อสภาวะหนี้สิน (ปิยรัตน์ พรหมงาม, 2550)

ซึ่งหากพนักงานมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบก็อาจส่งผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันของพนักงานทำให้ (วลายุ ถาวรวิริยะนันท์, 2548) คุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้น ค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น ต้องประหยัดให้มากขึ้น บางครั้งต้องอดมื้อกินมื้อเพื่อที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีปัญหาหลายอย่างตามมา รายได้คงที่แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น

ในส่วนปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องและได้ให้ข้อมูลว่า "ปัจจุบันพนักงานของบริษัทมีหนี้สินติดค้างกับบริษัท ทั้งในส่วนของการขอกู้ฉุกเฉิน หนี้สินของสวัสดิการซื้อรถจักรยานยนต์ และเงินกู้ของสหกรณ์" (ผู้จัดการฝ่ายบุคคล, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2558) ซึ่งเป็นในส่วนของโครงการภายในบริษัทที่จัดทำให้กับพนักงานนั้น ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือพนักงานที่ประสบปัญหาเรื่องการใช้จ่าย ร่วมถึงการสอบถามกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ผู้มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ และรับจดหมายซึ่งให้ข้อมูลว่า "ในทุก ๆ วันจะมีโทรศัพท์จากภายนอกโทรเข้ามาบริษัทเพื่อติดตามหนี้สินของพนักงาน รวมถึงจดหมายติดตามหนี้ที่ถูกส่งมาถึงพนักงานอยู่เป็นประจำ" (เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2558) แสดงให้เห็นถึงจำนวนของพนักงานที่มีภาระหนี้สินที่พนักงานต้องมีอยู่ในปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเอกสารการกู้ยืมเงินของสหกรณ์ซึ่งให้ข้อมูลว่า "ทุกวันนี้มีพนักงานยื่นเอกสารขอกู้เงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจำนวนสมาชิกก็เพื่อขึ้นมาก ต่างจากช่วงแรกที่เริ่มโครงการ" (เจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์, สัมภาษณ์, 15 กรกฎาคม 2558) ทำให้ทราบได้ว่าพนักงานของบริษัทประสบปัญหามีความต้องการใช้เงินเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นการศึกษาปัญหาหนี้สินและการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน จึงเป็นประเด็นที่องค์กรควรให้ความสนใจและศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาพนักงานไปสู่การเป็นต้นทุนมนุษย์ที่สามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กรอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีงานวิจัยหลายชิ้น ที่ให้การสนับสนุนว่าความเครียดจากปัญหาทางการเงินของพนักงานส่งผลทางลบต่อกระบวนการผลิต แต่องค์กรส่วนใหญ่ยังรับรู้ปัญหาของหนี้สินของพนักงานว่าเป็นเพียงปัญหาในระดับพฤติกรรมทางลบ ทั้งที่ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลให้พนักงานเฉื่อยชา ทำงานผิดพลาด เกิดอุบัติเหตุ และเสียสมาธิในการทำงาน เป็นต้น (Garman, Leech & Grabal, 1996; Williams, Haldman & Cramer, 1996 อ้างถึงใน ธีระยุทธ ตันพัฒน์อนันต์, 2557) การไม่สนใจปัญหาหนี้สินของพนักงาน จะเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการผลิตขององค์กร เพราะสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและแนวโน้มของภาวะหนี้สินของพนักงานเพิ่มมากขึ้นและสามารถเป็นการลดปัญหาทางสังคมได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

2. เพื่อศึกษาสภาพภาระหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

3. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

คำถามการวิจัย

1. อะไรเป็นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

2. สภาพภาระหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีด้านใดบ้าง

3. อะไรคือผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

4. อะไรเป็นแนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งศึกษาสาเหตุของหนี้สิน สภาพภาระหนี้สิน และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีการแบ่งพนักงานออกเป็น 2 ระดับตามระเบียบของบริษัท โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลด้วยการเข้าสัมภาษณ์พนักงานในส่วนของพนักงานระดับไวท์คอลล่า และพนักงานระดับบลูคอลล่า ที่มีภาระหนี้สินต้องรับผิดชอบ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่เลือกใช้คือการวิจัยแบบศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenology) เป็นการอธิบายความหมายของประสบการณ์ชีวิตของบุคคลหลายคน (Creswell, 1998 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553) ที่เกี่ยวกับ เรื่อง ของสาเหตุ สภาพภาระหนี้สิน ผลกระทบจากหนี้สิน และแนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานในองค์กร การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยมีแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview protocol) กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษาคือพนักงานที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน และในส่วนของกระบวนการผลิตของบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักจะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลคนแรกคือพนักงานระดับไวท์คอลล่า เนื่องจากเป็นผู้ที่มีจดหมายติดตามหนี้สินส่งมาถึงเป็นประจำ จากนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบการเคลื่อนของก้อนหิมะหรือห่วงโซ่ (Snowball or chain) ซึ่งหมายถึง การให้ผู้ข้อมูลคนแรกแนะนำผู้ที่จะให้ข้อมูลคนต่อไป (Miles & Huberman, 1994 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553) โดยสอบถามประเด็นต่าง ๆ เพื่อดึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการเป็นหนี้ สภาพภาระหนี้สิน ผลกระทบที่เกิดจากหนี้สิน และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินโดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์ ซึ่ง องอาจ นัยพัฒน์ (2551) อธิบายว่า การอิ่มตัวของข้อมูล หมายถึงไม่มีข้อมูลอะไรที่จะวิเคราะห์เพิ่มเติมหรือตัดออกอีก เมื่อถึงระยะนี้นับได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสมบูรณ์เชื่อถือได้ เกิดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีลักษณะแบบแผนเป็นอย่างเดียวกัน (Emergence of regularities) หลังจากการสัมภาษณ์จะมีการถอดเทปสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลของผลที่เกิดขึ้นทุกแง่มุมเพื่อมาสรุปหาวิธีการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านงานบริหารบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังแสดงในภาพที่ 1-1

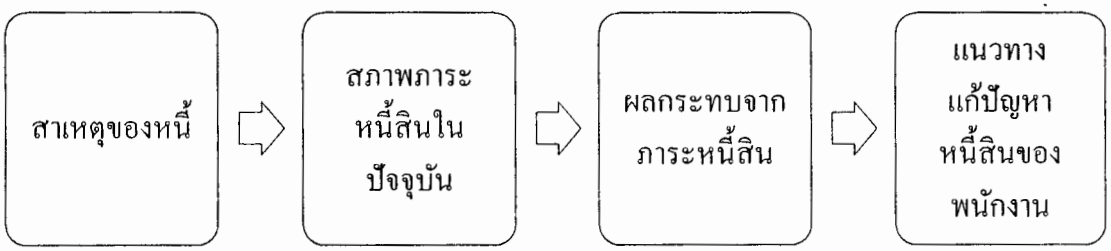

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงสาเหตุ สภาพภาระหนี้สิน ผลกระทบจากหนี้สิน และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

2. สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริหารงานทรัพยากรบุคคลในส่วนของการจัดโครงการช่วยเหลือกับพนักงานที่มีปัญหาเกี่ยวกับหนี้สิน

3. นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาโครงการให้ความรู้ในการวางแผนการใช้เงินอย่างเหมาะสมกับพนักงาน

4. พนักงานทราบถึงแนวทางและวิธีการบริหารจัดการในการลดภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละเดือน จากข้อมูลที่ได้ศึกษาและผลสรุปของงานวิจัยครั้งนี้

5. บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการหนี้สินของตนได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บริษัท หมายถึง บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

2. พนักงาน หมายถึง พนักงานที่ บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ตกลงว่าจ้างให้ปฏิบัติในหน้าที่ด้านการดำเนินงาน และปฏิบัติการ โดยให้เป็นไปตามระเบียบ แบ่งเป็น 2 ระดับ

2.1 พนักงานระดับไวท์ คอลล่า (White collar) หมายถึง พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนของสำนักงาน เช่น ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้จัดการ เป็นต้น

2.2 พนักงานระดับบลู คอลล่า (Blue collar) หมายถึง พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนของฝ่ายผลิต เช่น หัวหน้างาน พนักงานประกอบชิ้นส่วน เป็นต้น

3. หนี้สิน หมายถึง ความผูกพันทางกฎหมายของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในฐานะลูกหนี้

4. หนี้ในระบบ หมายถึง หนี้สินที่มีกฎหมายควบคุม ซึ่งสถาบันทางการเงินหรือแหล่งเงินกู้ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

5. หนี้นอกระบบ หมายถึง หนี้สินที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายและสถาบันทางการเงิน เช่น กู้ยืมจากครอบครัว กู้ยืมจากเพื่อน เป็นต้น

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหนี้
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพหนี้สิน
3. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากหนี้สิน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
5. ข้อมูลทั่วไปบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับหนี้

ความหมายของหนี้

จากการศึกษาเรื่อง หนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายและใช้มาเป็นระยะเวลานาน แต่เมื่อสืบค้นต่อเนื่อง ได้พบว่าในคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษนั้น มีหลายคำที่ให้ความหมายตรงกับคำว่า หนี้ ในภาษาไทย เช่น Debt, Debit และ Arrears ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำว่าหนี้ มากขึ้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความหมายไว้ดังนี้

สำหรับความหมายของหนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นที่สอดคล้องไปในทางเดียวกันว่าหนี้คือ ความผูกพันระหว่างบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ ซึ่งมีความชอบธรรมที่จะบังคับอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สินกระทำการ หรืองดเว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ (เสนีย์ ปราโมช, 2539; จิ๊ด เศรษฐบุตร, 2542; จริยา ภัทรธีรานันท์, 2545; โสภณ รัตนากร, 2551) นอกจากนี้ยังมีให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนี้ว่าเป็นรูปแบบการพัฒนาของเศรษฐกิจที่ใช้ของแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเข้าสู่ระยะที่มนุษย์ได้หาวิธีเพื่อให้เกิดความสะดวกในการแลกเปลี่ยน โดยนำวัตถุหรือแร่ธาตุมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทน (จริยา ภัทรธีรานันท์, 2545)

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงหนี้แต่เพียงว่าเป็นความผูกพันหรือความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวพันระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลทำให้อีกฝ่ายหนึ่งจะต่อชำระหนี้ให้อีกฝ่ายหนึ่ง แม้บางคำจำกัดความจะเน้นให้เห็นว่าความเกี่ยวพันดังกล่าวเป็นเรื่องของสิทธิเรียกร้อง

หรือบุคคลสิทธิ อย่างไรก็ตาม จากความหมายที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น พอจะสรุปได้ความว่า หนี้หมายถึง หน้าที่ของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลหนึ่ง ซึ่งหน้าที่นั่นคือ การปฏิบัติการชำระหนี้นั้นเอง

ประเภทของหนี้

จากการศึกษาเรื่องหนี้ โสภณ รัตนากร (2551) พบว่าหนี้นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ หนี้ในระบบกับหนี้นอกระบบ หนี้ในระบบเป็นหนี้ที่ลูกหนี้ทำกับสถาบันการเงินหรือธนาคารที่มีกฎหมายรับรองและควบคุมอยู่ส่วนหนี้นอกระบบเป็นหนี้ที่เกิดจากลูกหนี้ไม่สามารถกู้กับสถาบันทางการเงินหรือธนาคารได้ จึงไปใช้บริการหนี้นอกระบบ ความแตกต่างระหว่างหนี้นอกระบบกับหนี้ในระบบมีดังนี้

1. หนี้ในระบบ จะมีกฎหมายควบคุมอยู่ ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกัน ฯลฯ จะต้องปฏิบัติและได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างยุติธรรม ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เมื่อมีปัญหาหนี้สิน เช่น การผิดนัดชำระหนี้ ก็มีขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมายที่ชัดเจนแบบตรงไปตรงมา หนี้ในระบบหากฟ้องร้องแล้วก็จะมีการบังคับจำนองหรือขายทอดตลาดสินทรัพย์หรือหลักประกันไปตามขั้นตอน ทั้งฝ่ายลูกหนี้และเจ้าหนี้ก็ได้รับโอกาสที่จะต่อสู้กันในชั้นศาลได้อย่างเท่าเทียมกันไม่มีความเหลื่อมล้ำและอยู่ภายใต้กฎหมายเหมือนกัน

2. หนี้นอกระบบ ลูกหนี้ที่เป็นหนี้นอกระบบส่วนมาจะเป็นกลุ่มคนที่ขาดความรู้และไม่สามารถกู้หนี้ในระบบได้ จึงต้องหันไปใช้บริการของหนี้นอกระบบที่เจ้าหนี้นอกระบบจะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขต่าง ๆ ตามความพอใจ การเอารัดเอาเปรียบและความไม่เป็นธรรมจากเจ้าหนี้นอกระบบนั้น เริ่มตั้งแต่การปล่อยกู้ ซึ่งมักปล่อยกู้โดยไม่มีสัญญาหรือหลักฐานใด ๆ แล้วเก็บเงินค่าผ่อนชำระรายวัน ดอกเบี้ยที่คิดจากลูกหนี้ก็แพงกว่าอัตราดอกเบี้ยของหนี้ในระบบ

นอกจากนั้น เยาวเรศ ทับพันธุ์ (2549) ได้ให้ความหมายของหนี้นอกระบบไว้ว่า หนี้นอกระบบ หมายถึง การกู้หนี้ยืมสินที่ไม่อยู่ในระบบสถาบันทางการเงิน เช่น การกู้ยืมกันระหว่างเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้อง ซึ่งการกู้ยืมกันดังกล่าวจะไม่มีกฎกติกามารยาทที่เป็นมาตรฐาน เช่น อาจใช้เป็นกระดาษเปล่า โดยใช้ลายมือของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เป็นผู้เขียน ซึ่งบางครั้งไม่มีพยานรับรู้ หรือบางครั้งมีการขูด ลบ ขีด ฆ่า

จากการศึกษาเรื่องประเภทของหนี้นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปถึงความแตกต่างของหนี้ทั้งสองประเภทได้คือ หนี้ในระบบจะถูกควบคุมโดยตัวกฎหมายไว้อย่างชัดเจนทั้งในส่วนของขั้นตอนการกู้ยืม การชำระ และอัตราดอกเบี้ย ส่วนหนี้นอกระบบจะไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมจึงเกิดความไม่เป็นธรรมในการชำระ และอัตราดอกเบี้ยก็สูงกว่าปกตินั้นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดหนี้

พิมพา หิรัญกิตติ (2548 อ้างถึงใน เสาวณีย์ ณ นคร 2557; สิรภพ สุคันธา, 2552; มัทนี สุจาศรี, 2553) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการเป็นหนี้และพบว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของคนไทย หมายถึงลักษณะทางสังคมซึ่งมีความเชื่อถือกันอย่างกว้างขว้างและเป็นพฤติกรรมที่มีการยอมรับอย่างแพร่หลายจากสมาชิกของสังคมหรือหมายถึงความเชื่อส่วนรวม ในปัจจุบันคนไทยมีพฤติกรรมและค่านิยมใช้ของต่างประเทศ ชอบเลียนแบบชาวต่างประเทศ ด้วยการรับเอาวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามา โดยลืมความเสียหายที่จะตามมา อาทิ ค่านิยมความร่ำรวยและนิยมใช้ของที่ผลิตจากต่างประเทศ ส่วนพฤติกรรมการบริโภค คือ ชอบใช้ของแพง ๆ ทำให้คนอื่นมองว่าตนเป็นผู้ร่ำรวย ต้องการให้คนยกย่องนับถือ สินค้าบริโภคที่นิยม ได้แก่ บ้านหรูหราราคาแพง เฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้านราคาแพง รถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศ เสื้อผ้ายี่ห้อดังจากต่างประเทศ ใช้บัตรเครดิตหลายใบ ทานอาหารนอกบ้านในภัตตาคารหรู สอดคล้องกับผลสำรวจของทางด้านสำนักข่าวและสื่อต่าง ๆ (วอยซ์ ทีวี, 2558; กรุงเทพโพลล์, 2552) ได้มีการระบุถึงสาเหตุของการเป็นหนี้จะสามารถจำแนกได้เป็นเหตุผลหลัก ๆ ได้ดังนี้

1. ความยากจน เนื่องจากไม่มีเงินเพียงพอกับค่าใช่จ่ายในการดำรงชีวิต หรือยากจนเพราะการล้มละลายของการลงทุนกับการทำมาหากิน เช่น ทำนาแล้วน้ำท่วม ผลผลิตตกต่ำ ค่าตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน

2. ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยเกินตัว หารายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย วัตถุนิยมมากเกินไป เช่น ซื้อรถซื้อบ้านราคาแพง กินอยู่หรูหราเกินฐานะ

3. พฤติกรรมหมุนหนี้ คือลูกหนี้ที่กู้ยืมมาแหล่งเงินกู้หนึ่งไปใช้คืนให้แหล่งเงินกู้ยืมอีกแห่งหนึ่งที่เร่งรัดมากกว่า กลายเป็นหนี้สินที่พอกพูนไม่รู้จบ

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยได้จำแนกสาเหตุของการเกิดหนี้ได้ตามความหมายของลักษณะที่เกิดสาเหตุของหนี้ออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. สาเหตุจากการลงทุน คือ การที่ได้ตัดสินใจในการลงทุนประเภทต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ผลตอบแทนกลับมาอย่างคุ้มค่า ไม่ขาดทุนภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อนำผลตอบแทนนั้นมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่นในอนาคตต่อไป เช่นการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ การลงทุนในหลักทรัพย์ และการร่วมลงทุนกับผู้อื่น เป็นต้น (เพชรี ขุมทรัพย์, 2544; วรรณี ชลนภาสถิตย์, 2545)

2. สาเหตุจากการบริโภคเกินความจำเป็น คือ พฤติกรรมการบริโภคที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางด้านจิตใจหรือแสวงหาความพึงพอใจสูงสุด เช่น การสังสรรค์ตามแหล่งบันเทิง การซื้อสินค้าบางประเภทเพื่อความทันสมัย การซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การซื้อสิ่งอำนวย

ความสะดวก หรือการบริโภคหรือรับบริการล่วงหน้า (สุทธิสม ดังก้อง, 2536; นพพร จันทรนำชู, 2544; สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2545)

3. สาเหตุจากความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ พันพิชา ศิลาลาย (2550) กล่าวไว้ว่า คือ หนี้สินที่เกิดจากกรณีฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น การเจ็บป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ซ่อมแซมยานพาหนะ หรือการจ่ายค่าประกันต่าง ๆ

4. สาเหตุจากการใช้จ่ายในครัวเรือน คือ ค่าใช้จ่ายของครอบครัวซึ่งเกิดจากการไปยืมเงิน ทรัพย์สินอื่นใดของผู้อื่นมาแล้วยังไม่ได้ใช้คืน และต้องชำระคืนด้วยระบบเงินกู้เงินผ่อน เช่น การกู้เงินจากสภาบันการเงิน การซื้อสินค้าด้วยการผ่อนชำระเป็นรายงวด เป็นต้น รวมถึงการกู้ยืมที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน (จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์, 2545; วเรศ อุปปาติก, 2541)

จากการศึกแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดหนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากลักษณะการบริโภคส่วนบุคคลที่มีการจับจ่ายใช้สอยด้านต่าง ๆ มากกว่ารายรับที่ตนเองได้รับ จนทำให้ต้องหาแหล่งเงินกู้มาช่วยในการใช้จ่ายทำให้เกิดเป็นหนี้สินขึ้นมา นอกจากนั้นเมื่อได้ศึกษาแนวคิดเรื่องสาเหตุของหนี้แล้ว ผู้วิจัยยังพบว่าสาเหตุของการเกิดหนี้ยังมีสาเหตุจาก การทำธุรกิจ ความจำเป็นเช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และเงินกู้อื่น ๆ อีกด้วย

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพหนี้สิน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556) ได้สำรวจสภาพหนี้สินต่อครัวเรือนในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งผลสำรวจพบว่าในกลุ่มคนงานทั่วไป จะมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 62,746 บาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่ใช้สำหรับซื้อ/เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน รองลงมาเป็นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน และใช้ในการทำธุรกิจ และเมื่อทำการแยกประเภทของหนี้สินเป็นส่วนของหนี้ในระบบ และหนี้นอกระบบ พบว่าหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ ดังรายละเอียดตามตามตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของคนงานทั่วไป พ.ศ. 2556

ประเภท	จำนวนหนี้สิน	หนี้ในระบบ	หนี้นอกระบบ
หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	62,746	60,714	2,032
ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน,ที่ดิน	15,457	15,308	149
การศึกษา	438	417	21
ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ	38,419	36,623	1,796
ทำธุรกิจ	613	596	17
ทำการเกษตร	7,091	7,044	46
อื่นๆ	728	726	2

ส่วนสภาพหนี้สินต่อครัวเรือนในกลุ่มพนักงานในกระบวนการผลิตจะมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน อยู่ที่ 101,575 บาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่ใช้สำหรับซื้อ/ เช่าซื้อบ้านและ/ หรือที่ดิน รองลงมาเป็นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน และใช้ในการทำธุรกิจ และเมื่อทำการแยกประเภทของหนี้สินเป็นส่วนของหนี้ในระบบ และหนี้นอกระบบ พบว่าหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบดังรายละเอียดตามตามตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของพนักงานในกระบวนการผลิต พ.ศ. 2556

ประเภท	จำนวนหนี้สิน	หนี้ในระบบ	หนี้นอกระบบ
หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	101,575	99,137	2,438
ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน,ที่ดิน	46,969	46,488	481
การศึกษา	1,192	1,142	49
ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่น ๆ	43,222	41,910	1,312
ทำธุรกิจ	3,489	3,360	128
ทำการเกษตร	6,052	5,656	397
อื่นๆ	652	581	71

จากข้อมูลจากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าหนี้สินของกลุ่มอาชีพคนงานทั่วไปและพนักงานในกระบวนการผลิต ซึ่งจำนวนหนี้สินที่มีมากที่สุดเกิดจากการใช้จ่ายในการอุปโภค/

บริโภค รองลงมาคือหนี้สินที่เกิดจากการซื้อ/เช่าที่อยู่อาศัยทั้งสองกลุ่มอาชีพ โดยเป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้นอกระบบ ส่วนหนี้ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ หนี้ในกลุ่มการศึกษา หนี้จากการทำธุรกิจ หนี้จากการทำการเกษตร เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากหนี้สิน

จุฑามาศ แก้วพิจิตร (2550, อ้างถึงใน นฤมล อินทโฉม, 2554) กล่าวว่า จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาวะทางการเงิน ทัศนคติที่มีต่ออบายมุขด้านต่าง ๆ ร่วมถึงระดับความเครียดและความสุข พบว่าคนงานและพนักงานไทยส่วนใหญ่รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย แต่ก็ยังสามารถประคองชีวิตให้มีความสุขอยู่ได้ปานกลาง ส่วนหนี้สินส่งผลให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล หงุดหงิด ว้าวุ่นใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพราะจะไม่สมาธิในการทำงาน และส่งผลกระทบต่อร่างกายทำให้ร่างกายทรุดโทรม ซึ่งการก่อหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านประสิทธิผลของการทำงาน ทำให้ลางาน ขาดงานเพื่อหลบหนีเจ้าหนี้หรือเพื่อไปหาเงินหรือประกอบอาชีพเสริมในการนำเงินมาชำระหนี้ และปัญหาด้านประสิทธิผลของการทำงาน ทำให้หน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง ทำงานไม่เต็มที่ (สามารถ เต๊ะวงค์, 2545) กล่าวว่า ความเป็นทุกข์จากการเป็นหนี้จะเกิดขึ้นเมื่อ ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือชำระหนี้ได้อย่างฝืดเคือง และยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว เนื่องจากนำรายได้ที่มีอยู่มาหักผ่อนชำระหนี้รายเดือนแล้วไม่มีเงินเหลือพอสำหรับการดำรงชีวิต ทำให้ต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาบริโภค สอดคล้องกับ (วลายุ ถาวรวิริยะนันท์, 2548) กล่าวว่า เมื่อเป็นหนี้จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลง ค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องประหยัด เพื่อแลกกับสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อที่จะหารายได้มาชำระหนี้สิน ทำให้เวลาพักผ่อนน้อยลงนั้นเอง และนอกจากนี้ (จุฑามาศ แก้วพิจิตร, 2552) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงภาวะหมกมุ่นในหนี้สินเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความเครียด และทำลายศักยภาพของพนักงาน ซึ่งพบว่าความสุขและความเครียดของพนักงาน มีความสัมพันธ์กับภาวะทางการเงินและตำแหน่งงาน พนักงานที่มีรูปแบบการใช้จ่ายที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับจะมีค่าเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับความเครียด สูงกว่าพนักงานที่มีรูปแบบการใช้จ่ายแบบพอดีกับรายรับ และพนักงานที่มีรายรับมากกว่ารายจ่าย ซึ่งอาจนำไปสู่ความเครียดในอนาคต นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดความกังวลและความกดดันอันนำไปสู่ผลกระทบด้านอื่น ๆ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเองลดลงซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการทำงาน และมีผลทำให้มีการเสียสละภายในทีมงานลดลง

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากหนี้สิน สามารถสรุปได้ว่า หนี้สินสามารถส่งผลกระทบต่อผู้เป็นหนี้ทั้งทางร่างกายและจิตใจเนื่องจากต้องค่อยกังวลถึงหนทางในการ

ชำระหนี้สินของแต่ละเดือน รวมถึงส่งผลกระทบต่อการหน้าที่การงาน เนื่องจากจำเป็นต้องทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อหารายให้มาชำระหนี้ และผลกระทบต่อครอบครัวที่จำเป็นต้องนำเงินได้รับมาในแต่ละเดือนมาชำระหนี้สินก่อน ทำให้ค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในชีวิตประวันลดลง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเครียดกับตัวของผู้มีหนี้สิน

แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

ปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยที่แต่ละคนจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ในแง่มุมขององค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ศักดา หวานแก้ว (2551, อ้างถึงใน วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์, 2556) ได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน โดยให้ความสำคัญไปที่นักบริหารทรัพยากรมนุษย์และสถานประกอบการไว้ดังนี้

1. กรณีที่พนักงานมีหนี้สินภายในบริษัท ฝ่ายบุคคลควรจะเข้าไปดำเนินการโดยหาทางตกลงกับพนักงานที่เป็นเจ้าของหนี้ในบริษัทเพื่อแจ้งให้ทราบนโยบายของบริษัทที่ชัดเจน หากจำเป็นให้ใช้หลักรัฐศาสตร์ไปก่อน ไม่ควรลงโทษพนักงานเจ้าหนี้ แต่ให้ขอความร่วมมือให้ค่อย ๆ หยุดการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงการเจรจาเพื่อลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่พนักงานให้อยู่ในอัตราดอกเบี้ยที่ยุติธรรม

2. การแนะนำให้พนักงานไปต่อรองกับเจ้าหนี้นอกระบบบุคคลภายนอกบริษัทเพื่อพักหรือชะลอการชำระหนี้ชั่วคราว ลดหนี้ และจำชำระหนี้ให้เมื่อโบนัสออกเป็นก้อนหรือสามารถหาแหล่งเงินกู้ที่ดอกเบี้ยต่ำกว่ามาปรับโครงสร้างหนี้ได้ เป็นต้น

3. การเสนอให้ผู้บังคับบัญชาช่วยในการหารายได้เพิ่มแก่พนักงานโดยสุจริต โดยอาจให้พนักงานทำงานล่วงเวลาเพิ่ม

4. เข้าไปควบคุมและปรับพฤติกรรมการใช้เงินของพนักงาน โดยวางแผนตารางควบคุมค่าใช้จ่ายโดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นให้แก่พนักงานอย่างใกล้ชิดจนกว่าพนักงานจะบริหารรายรับรายจ่ายด้วยตนเองได้

5. การตัดรายได้ของพนักงานที่เหลือหลังจากหักรายจ่ายขั้นพื้นฐานไปชำระหนี้ที่อัตราดอกเบี้ยสูงก่อน เพื่อป้องกันปัญหาการถูกฟ้องร้อยภายหลัง

6. หาสามารถหาแหล่งเงินกู้สำรองในอัตราดอกเบี้ยต่ำให้พนักงานได้ ควรดำเนินการให้พนักงานอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาระยะยาว เชิงนโยบายโดยมองปัญหารูปแบบบูรณการ ดังนี้

6.1 ฝ่ายบุคคลต้องหามาตรการดำเนินการลดปัญหาพนักงานที่ปล่อยเงินกู้ในบริษัท

6.2 การหามาตรการช่วยเหลือพนักงานที่มีปัญหาขั้นวิกฤต โดยการสำรวจและหาข้อมูลเชิงลึกเช่น การสำรวจสภาพปัญหาหนี้ของพนักงาน การตรวจสอบข้อมูลการใช้บัตรเครดิต ข้อมูลการกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นต้น

6.3 การจัดอบรมให้ความรู้ ตามนโยบาย Happy workplace เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตพิชิตหนี้อย่างมีความสุข

6.4 หาแหล่งเงินกู้สำรองให้พนักงาน

6.5 การติดตามการแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงาน โดยเป็นพี่เลี้ยงและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล

6.6 การพัฒนาบุคลากรภายในบริษัท ให้มีความรู้ด้านการบริหารการเงิน และการจัดการปัญหาหนี้สิน เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากฝ่ายบุคคล เช่น หัวหน้างาน พนักงานระดับอาวุโส เป็นต้น เพื่อช่วยให้คำแนะนำแก่พนักงาน และที่สำคัญพนักงานจะให้ความไว้วางใจและเข้าไปปรึกษาได้มากกว่า

สอดคล้องกับ วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์ (2556) เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินว่า องค์กรหรือสถานประกอบการควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ให้กับพนักงานในองค์กรเพื่อเป็นการส่งเสริมให้พนักงานรู้จักการออมเงิน และหากพนักงานมีความเดือดร้อนด้านการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์จะเป็นแหล่งเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำแทนการกู้เงินนอกระบบหรือกู้ยืมกันเองระหว่างพนักงานด้วยกัน และควรมีการให้ความรู้ในเรื่องของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนเพื่อให้พนักงานรู้จักการใช้จ่ายอย่างมีแบบแผนมากขึ้น

เช่นเดียวกันกับ Roth (2008) ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินโดยแบ่งเป็น 5 ข้อดังนี้

1. เมื่อได้เงินมาให้นำเงินไปเก็บก่อน ยกตัวอย่างเช่น แบ่งเงินเดือนที่รับเป็นสัดส่วนโดยร้อยละ 10 สำหรับเป็นเงินออม หรือนำไปลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำก่อน

2. พยายามใช้ชีวิตอยู่ในมาตรฐานต่ำกว่าที่คิดว่าควรจะเป็น คือ การแยกสิ่งที่ต้องการออกจากสิ่งที่จำเป็นต้องมี ยกตัวอย่างเช่น เมื่อต้องการจะซื้ออะไรก็ตามให้สำรวจตนเองก่อนว่าเงินที่จ่ายออกไปนั้นเป็นการจ่ายเพื่อสิ่งที่จำเป็นหรือสิ่งที่ต้องการโดยไม่มีความจำเป็น ด้วยการพยายามจำกัดการซื้ออยู่กับสิ่งที่ไม่จำเป็น ซึ่งเมื่อตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไปแล้ว จะทำให้มีเงินเหลือมากกว่าเดิม

3. เมื่อมีรายได้พิเศษต่าง ๆ ที่จัดสรรตามข้อ 2 แล้ว ไม่ว่าจะเป็นโบนัส ค่าล่วงเวลา รายได้พิเศษ ฯ จำเป็นต้องมีวินัยทางการเงินไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อแสดงให้บุคคลอื่นเห็นหรือชื่นชม และตระหนักอยู่เสมอว่าหากมีปัญหา ตนเองและครอบครัวเท่านั้นที่จะเดือดร้อน

4. การเร่งจ่ายหนี้ เพราะว่าดอกเบี้ยนั้นเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลาจากเงินที่กู้มาและนำไปใช้ ดังนั้นเมื่อมีกำลังจ่ายคืนก็ควรจะรีบจ่าย เพื่อลดเงินต้นที่จะคิดเป็นดอกเบี้ย

5. ตระหนักอยู่เสมอว่าต้องพยายามอดออมและลงทุนต่าง ๆ ต้องมองเป็นการลงทุนระยะยาวใช้วิธีเก็บออมทีละเล็กทีละน้อยจากผลตอบแทนจากการลงทุนออกมาเป็นรูปแบบเปอร์เซ็นต์

นอกจากนั้น จุฑามาศ แก้วพิจิตร (2552) ยังได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินในส่วนที่เป็นบทบาทนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีหน้าต้องพัฒนากระบวนการทางความคิดอย่างยั่งยืนให้กับพนักงาน เพื่อเป็นการให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

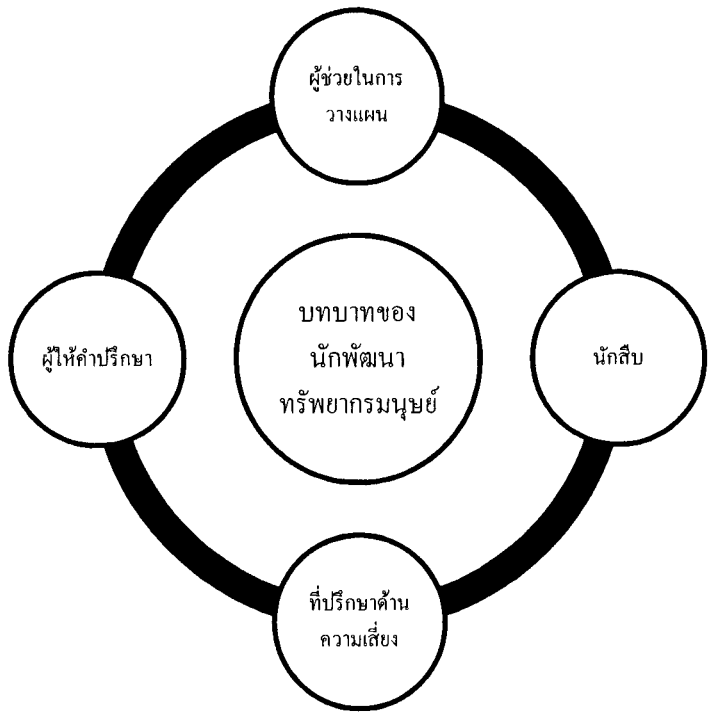

ภาพที่ 2-1 นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับกระบวนการพัฒนาความคิดอย่างยั่งยืน

จากรูปภาพสามารถอธิบายได้ว่า นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทการทำงานเป็นนักสืบเพื่อค้นหามูลเหตุจูงใจในการก่อหนี้ของพนักงานแต่ละคน เพื่อวางแผนการแก้ปัญหาการ โดยให้ความรู้ในการวางแผนชีวิต จัดให้มีกระบวนการส่งเสริมวางแผนชีวิต ผ่านกิจกรรมหรือการสัมมนาที่เน้นให้ความรู้กับคนที่มีอายุต่างกัน จากนั้นนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องสร้างความเข้าใจกับพนักงานในการใช้ชีวิตบนความเสี่ยง เพราะสภาพแวดล้อมในปัจจุบันทำให้พนักงานมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุหรือความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้มากขึ้น โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง ซึ่งผู้บริหารระดับสูงต้องเริ่มเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พนักงาน

และสุดท้ายนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องเป็นผู้รับฟังและให้คำปรึกษาอย่างตั้งใจ เนื่องจากปัญหาหนี้สินเป็นเรื่องละเอียดอ่อน พนักงานบางคนอาจรู้สึกอายหากแสดงตัวว่าเป็นหนี้ ดังนั้น นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องเข้าใจทัศนะคติ สาเหตุ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันของพนักงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยทั่วไปองค์กรส่วนใหญ่ยังแก้ไขปัญหาปัญหาหนี้สินของพนักงานด้วยการตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือพนักงาน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และไม่ได้พิจารณาถึงต้นเหตุของปัญหาซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะปัญหาหนี้สินของพนักงานโดยส่วนใหญ่มาจากทัศนะคติของพนักงานที่ตามกระแสทุนนิยมจนเกินความจำเป็นในการดำเนินชีวิต

จากแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าบริษัทควรให้ความช่วยเหลือพนักงานที่มีปัญหาหนี้สินด้วยการจัดโครงการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และจำเป็นต้องให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน การสร้างเสริมอาชีพและช่วยวางแผนทางการเงินให้กับพนักงาน

ข้อมูลทั่วไปบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายรถจักรยานยนต์ ตั้งแต่ขนาด 110 ซีซี ไปจนถึงขนาด 800 ซีซี โดยมีบริษัทแม่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น คือ บริษัท คาวาซากิ เฮฟวี่ อินดัสเทียส ซึ่งบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีพนักงานรวมทั้งสิ้นรวม 2,233 คน แบ่งเป็นพนักงานระดับ ไวท์คอล่าจำนวน 431 คน พนักงานระดับบลูคอลล่า จำนวน 1,247 คน ซึ่งเป็นพนักงานประจำ และพนักงานจ้างเหมา 555 คน (ฝ่ายบุคคล บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด, 2558)

ในปัจจุบันทางบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด จะได้มีการจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือพนักงาน (คู่มือสวัสดิการพนักงาน บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด, 2556) ดังนี้

1. กู้ยืมฉุกเฉิน สำหรับพนักงานที่มีเหตุจำเป็นต้องใช้เงินอย่างเร่งด่วน สามารถกู้ได้ไม่เกิน 3 เท่าของเงินเดือน

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ เปิดให้พนักงานที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ตั้งแต่ 5 เดือนขึ้นไป สามารถกู้ยืมได้ ซึ่งจำนวนเงินที่จะกู้ยืมจะอยู่ที่ไม่เกิน 3 เท่าของเงินหุ้นที่พนักงานจ่ายให้ไว้ในแต่ละงวด

3. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นกองทุนที่บริษัท ฯ หักจากเงินเดือนของพนักงานร้อยละ 4

ของฐานเงินเดือนทุกเดือน ซึ่งเมื่อพนักงานมีความประสงค์จะลาออกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือลาออกจากบริษัท ฯ ทางบริษัท ฯ จะสมทบทุนให้กับพนักงานตามอัตราส่วนดังนี้

3.1 อายุการทำงาน 2 แต่ไม่ถึง 3 ปี บริษัทฯ สมทบทุนเพิ่มร้อยละ 30 ของเงินเดือนที่หักไว้

3.2 อายุการทำงาน 3 แต่ไม่ถึง 5 ปี บริษัทฯ สมทบทุนเพิ่มร้อยละ 50 ของเงินเดือนที่หักไว้

3.3 อายุการทำงาน 5 ขึ้นไป บริษัทฯ สมทบทุนเพิ่มเป็น 100 % ของเงินเดือนที่หักไว้

แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของด้านการหนี้สินของพนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากพนักงานบางคนยังคงมีหนี้อยู่เป็นจำนวนมาก ทราบได้จากคำให้สัมภาษณ์ว่า "ในทุก ๆ วันจะมีโทรศัพท์จากภายนอกโทรเข้ามาบริษัท เพื่อติดตามหนี้สินของพนักงาน รวมถึงจดหมายติดตามหนี้ที่ถูกส่งมาถึงพนักงานอยู่เป็นประจำ" (เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2558)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมมาตุ มหารักษ์ (2545) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีผลต่อภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา จากการศึกษาพบว่า ภาวะหนี้สินของบุคคลกรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ 60 เป็นผู้มีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.2 บาท สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดหนี้สินคือการซื้อหรือสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือ การใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพประจำวันประเภทบุคลากร อายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้ ทำให้ภาวะหนี้สินแตกต่างกัน โดยบุคลากรสาย ก มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรสาย ข, ค มีภาวะหนี้สินสูงกว่าสายลูกจ้างประจำและสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป มีภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีผู้อุปการะ ไม่เกิน 2 คน และผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีสภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ปาริชาติ วรวิทย์สัตถญาณ (2547) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของบัตรเครดิต ผลการศึกษาพบว่า อายุที่นิยมใช้บัตรเครดิตคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด มีลักษณะการใช้บัตรเครดิตในการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด อาชีพที่มีบัตรเครดิตมากที่สุด คือ พนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งนิยมใช้บัตรเครดิตในการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า และผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท นิยมใช้บัตรเครดิตในการซื้อสินค้าและบริการ โดยอายุ การศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับวงเงินอนุมัติ จำนวนบัตรเครดิต ลักษณะการใช้บัตรเครดิต ซึ่งธนาคารใช้สิ่งเหล่านี้ในการพิจารณาสินเชื่อบัตรเครดิต จากผลข้างต้นที่กล่าวมา ภาครัฐ ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องมีมาตรการที่เข้มงวดและเคร่งครัดเพื่อควบคุมสถาบันการเงิน

ต่าง ๆ ให้อยู่ในข้อกำหนด กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสถาบันการเงิน และที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎเกณฑ์ที่ทางการได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและเข้มงวดเช่นกัน

จุฑามาศ แก้วพิจิตร (2552) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะหนี้สิน ระดับความเครียด ความสุข และบทบาทของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการศึกษาภาคสนาม ด้วยการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาวะหนี้สิน รูปแบบการใช้เงินของพนักงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง การศึกษาได้เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,535 คน ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของพนักงานพบว่า พนักงานร้อยละ 43.0 มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ และมีวิธีการแก้ปัญหาโดยการกู้ยืม แล้ววิธีการแก้ไขปัญหามากว่า 1 วิธี เช่น การจำนำ การนำบัตรเครดิตเพื่อกดเงินสดมาใช้ และมีพนักงานเพียงร้อยละ 19.3 ที่มีรายรับมากกว่ารายจ่าย ซึ่งส่วนใหญ่จัดการกับเงินที่เหลือโดนนำไปฝากธนาคารและสหกรณ์ออมทรัพย์ การศึกษารายจ่าย ซึ่งแบ่งเป็นรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย การเดินทาง การบันเทิง และการพักผ่อน ผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ประชากรมากว่าครึ่งต้องผ่อนบ้าน ร้อยละ 33.1 ต้องเช่าบ้าน รายจ่ายที่เกี่ยวกับการเดินทาง พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21.1 ไม่มีรถและเดินทางมาทำงานโดยรถโดยสารประจำทาง รายจ่ายที่เกี่ยวกับการบันเทิงและพักผ่อน พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปเที่ยวต่างจังหวัด รองลงมา คือ ดูภาพยนตร์ และไปเที่ยวสถานเริงรมย์ตามลำดับจากมากไปน้อย

วนิศา โชคปลอด (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การเป็นหนี้นอกระบบของพนักงาน: กรณีศึกษานิคมสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลจากการวิจัยพบว่าหนี้นอกระบบของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นมาจากปัจจัยด้านพฤติกรรมมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการไม่มีวินัยใช้เงินการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและใช้จ่ายไปกับการเที่ยวดื่มกินรวมถึงการเสี่ยงโชคลุ้นรางวัลต่างๆอีกทั้งปัจจัยด้านพฤติกรรมจากเหตุสุดวิสัยความจำเป็นที่ไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็นภาระค่าใช้จ่ายทางครอบครัวค่ารักษาพยาบาลหรือความจำเป็นต่าง ๆ ของครอบครัวและปัจจัยด้านพฤติกรรมจากการประกอบอาชีพในเรื่องของรายได้ที่ไม่แน่นอนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเดินทางไปทำงานปัจจัยด้านพฤติกรรมที่ได้กล่าวมานี้เป็นตัวผลักดันให้พนักงานนั้นต้องการกู้เงินเพื่อที่จะนำไปใช้ในกรณีที่ต้องการใช้เงินอย่างเร่งด่วนซึ่งความต้องการอย่างเร่งด่วนนี้เองที่ทำให้เงินกู้นอกระบบสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างทันท่วงทีและสะดวกรวดเร็วโดยที่ไม่ต้องมีเงื่อนไขที่ยุ่งยากไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันรวมถึงค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นทุกวันแต่รายได้ยังเท่าเดิมเหตุผลต่างๆเหล่านี้เองที่ทำให้

ธุรกิจเงินทุนนอกระบบเติบโตและขยายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากจึงทำให้แรงงานต้องกู้เงินนอกระบบเพื่อมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

แสงเดือน ปานขลิบ (2554) ได้ศึกษาสภาพหนี้สินของลูกค้าในโครงการธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินในเขตนครสวรรค์ 1 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว มีอายุเฉลี่ย 44 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,094 บาทต่อราย ก่อนเข้าร่วมโครงการกลุ่มตัวอย่างมีหนี้ในระบบเฉลี่ย 16,168 บาทต่อราย หนี้นอกระบบเฉลี่ย 7,015 บาทต่อราย รวมหนี้ทั้งสิ้นเท่ากับ 12,810 บาทต่อราย และมีวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อนำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพ หลังเข้าร่วมโครงการแล้วกลุ่มตัวอย่างได้รับสินเชื่อจากโครงการ 18,136 บาทต่อราย โดยต้องนำเงินกู้ไปใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างต้องชำระเงินกู้คืนเฉลี่ยงวดละ 982 บาท จำนวน 23 งวด หลังจากที่เข้าร่วมโครงการธนาคารประชาชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่กู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น เนื่องจากเงินกู้ที่ได้รับจากโครงการเพียงพอกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่ทราบข้อมูลของโครงการจากลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการมาก่อน และจากป้ายโฆษณาของธนาคารออมสิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับโครงการธนาคารประชาชนใน 3 หัวข้อแรกคือ 1. โครงการธนาคารประชาชนเริ่มก่อตั้งปี พ.ศ. 2544 2. ผู้กู้ต้องมีสถานประกอบการและที่อยู่แน่นอน และ 3. ผู้กู้ต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นผู้ที่มีรายได้ประจำแล้วต้องการประกอบอาชีพเสริม

จิรเมธ มโนศิรินุกูล (2556) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมและปัจจัยที่กำหนดหนี้สินจากการใช้บัตรเครดิตของประชาชนในกรุงเทพมหานครผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตพบว่า บัตรเครดิตได้ถูกนำมาใช้ในการผ่อนชำระ การเบิกเงินสด และใช้เพื่อการชำระเงินภายหลังได้รับสินค้าและบริการซึ่งข้อมูลเหล่านี้สะท้อนถึงรูปแบบการใช้บัตรเครดิตเพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรระหว่างช่วงเวลา สาหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้สินบัตรเครดิตโดยแบบจำลองโลจิทและโพรบิท พบว่า ปัจจัยที่มีนัยสำคัญได้แก่ ด้านสถานภาพทางสังคมประกอบด้วย สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ด้านการให้บริการประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ที่ดี การชำระเงินภาย การเบิกเงินสด และการผ่อนชำระ ด้านสถานภาพสินเชื่อ คือ จำนวนสินเชื่อที่มี ด้านสถานภาพด้านการเงินคือ การมีประกันชีวิตสะสมทรัพย์ ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาจากบัตรเครดิตคือ การเคยประสบปัญหาจากการชำระหนี้ และด้านพฤติกรรมคือ รูปแบบในการชำระหนี้บัตรเครดิต นอกจากนี้ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนหนี้สินบัตรเครดิตด้วยแบบจำลองโทบิท พบว่า ปัจจัยที่มีนัยสำคัญได้แก่ ด้านสถานภาพสินเชื่อประกอบด้วย จำนวนธุรกรรมสินเชื่อและ สินเชื่อส่วนบุคคล ด้านสถานภาพ

ด้านบุคคลประกอบด้วย จำนวนบัตรเครดิตและ จำนวนบุคคลที่รับภาระค่าใช้จ่าย ด้านการให้บริการการเบิกเงินสด การผ่อนชำระ ส่วนลด และ การชำระเงินภายหลัง และด้านพฤติกรรมประกอบด้วยรูปแบบการชำระหนี้ และระเบียบวินัยในการใช้จ่าย

วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนี้สินและแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท เอสบี คอยล์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งจากผลการศึกษาว่า ระดับความคิดเห็นของลักษณะการก่อหนี้สิน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาด้านรายได้พบว่าอยู่ในระดับน้อย ดังนี้ หนี้สินที่เกิดการการใช้จ่ายในครัวเรือน (หนี้สินที่เกิดจากการบริโภคเกินความจำเป็น หนี้สินที่เกิดจากความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้) และระดับน้อยที่สุด คือ หนี้สินที่เกิดจากการลงทุน ตามลำดับและระดับความคิดเห็นของแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อย ดังนี้ การจัดสวัสดิการด้านเงินกู้ของบริษัท การจัดหาแหล่งเงินกู้กับสถาบันการเงินที่เหมาะสม การให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน การวางแผนการเงินให้พนักงาน ตามลำดับ

ธีระยุทธ ตันพัฒน์อนันต์ (2557) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของพนักงานในบริษัทผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า พนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี มีภาวการณ์เป็นหนี้ โดยมีหนี้ที่เกิดจากการผ่อนส่ง มีหนี้ที่เกิดจากการใช้บัตรเครดิต นี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายเกินกำลังรายได้ของตน แต่ไม่มีรายได้เพิ่มเข้ามา และอาจมีหนี้ที่เกิดจากการไม่วางแผนทางการเงินไว้ล่วงหน้า ซึ่งพนักงานแก้ไขปัญหาเบื้องต้นจากการใช้บริการการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินด่วน และกู้ยืมกันเองหรือกู้เงินนอกระบบ มีเพียงบางส่วนที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากสวัสดิการกู้ยืมสหกรณ์ของสถานประกอบการ หรือกู้ยืมจากครอบครัวหรือเพื่อน จากการทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบความแตกต่างในภาวะหนี้สินของพนักงานในบริษัทผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ยกเว้นสถานภาพครอบครัว) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านพฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่าย

จากผลการศึกงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบ สาเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดหนี้สินโดยทั่วไปมีสาเหตุจากการพฤติกรรมในการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยหมดไปกับการกินเที่ยว และการซื้อสินค้าหรือบริการที่มีราคาสูง ภาระค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเกินกว่ารายรับที่มีเข้ามา จึงต้องแก้ไขปัญหาโดยการกู้หนี้ยืมสินมาเพิ่มเติม ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหามีมากว่า 1 วิธี เช่น การจำนำ การนำบัตรเครดิตเพื่อกดเงินมาใช้ หรือแม้แต่การเลือกที่จะกู้เงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ ซึ่งส่วนใหญ่สาเหตุที่คนเลือกที่จะ

กู้เงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ เนื่องจากแหล่งเงินกู้นอกระบบนั้น มีความรวดเร็วในการได้รับเงินมากกว่าหนี้ในระบบซึ่งมีขั้นตอนในการประเมินที่น้อยว่าการกู้หนี้ในระบบ แต่ในทางกลับกันหนี้นอกระบบก็มีอัตราค่าธรรมเนียมที่สูง ทำให้ผู้กู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดต้องไปหาแหล่งเงินกู้มาเพิ่ม เพื่อชำระหนี้ก้อนแรก ทำให้เกิดภาวะการหมุนหนี้ ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลทำให้เกิดความเครียดขึ้นมา เนื่องจากจำเป็นต้องคิดหาวิธีเพื่อชำระหนี้ที่ตนเองก่อขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้สมาธิในการปฏิบัติงานหมดไปกับการปลดหนี้ที่เป็นอยู่

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นงานวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research)โดยการศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenology) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายของประสบการณ์ชีวิตของบุคคลหลายคน เกี่ยวกับแนวคิดหรือปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การวิจัยแบบศึกษาปรากฏการณ์ จะทำการสำรวจโครงสร้างของจิตสำนึกของประสบการณ์บุคคล มีรากฐานทางปรัชญามาจาก Edmund Husseri (Creswell, 1998 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553)

แคสเวลล์ (Creswell, 1998 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553)ได้สรุปกระบวนการในการดำเนินงานที่ใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบการศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenology) ไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจมุมมองของปรัชญา (Philosophical perspective) ที่อยู่เบื้องหลังยุทธศาสตร์แบบนี้ก่อน โดยเฉพาะแนวคิดในการศึกษาว่าบุคคลมีประสบการณ์จากปรากฏการณ์อย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการแยกประสบการณ์ของนักวิจัยออกไปจากการวิจัย (Epochs) ถือเป็นศูนย์กลางของยุทธศาสตร์แบบนี้ นั่นคือผู้วิจัยจะต้องแยกความคิดหรือประสบการณ์ส่วนตัวของตนเองเกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้นเอาไว้ต่างหาก เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้เข้าใจประสบการณ์จริงของผู้ให้ข้อมูลโดยตรง

2. ผู้วิจัยเขียนคำถามการวิจัยเพื่อทำการสำรวจความหมายของประสบการณ์ของบุคคล และถามคำถามเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นอธิบายประสบการณ์ชีวิตประจำวันของตน (Lived experiences)

3. ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในปรากฏการณ์ที่จะศึกษาวิจัย โดยปกติแล้วการเก็บข้อมูลกระทำโดยการสัมภาษณ์อย่างยาวนานกับผู้ให้ข้อมูลซึ่งปกติจะมีประมาณ 5-25 คน

4. วิเคราะห์ข้อมูลในการใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบการศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenology) จะใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์ข้อมูลของนักจิตวิทยาโดยเริ่มจากการแยกข้อความ (Horizonalization) แล้วแบ่งเป็นหน่วย จากนั้นก็จะแปลงไปเป็นกลุ่มความหมาย (Clusters of meaning) ในขั้นสุดท้ายก่อนจะแปลงไปเป็นอธิบาย

ประสบการณ์โดยทั่วไป (Textural description) ของประสบการณ์ที่เกิดขึ้น และการอธิบายโครงสร้าง (Structural description) ว่า ได้ผ่านประสบการณ์นั้นมาอย่างไร

5. การเขียนรายงานการวิจัยที่ใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบการศึกษาปรากฏการณ์ (Phenomenology) ในท้ายที่สุดจะต้องทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับโครงสร้างสถานการณ์ (Essential, Invariant structure or Essence) ของประสบการณ์โดยคำนึงถึงเอกภาพของความหมายของประสบการณ์ ซึ่งในท้ายที่สุดผู้ที่ได้อ่านรายงานแล้ว ควรจะมีความรู้สึกว่าตนเองได้มีความเข้าใจในประสบการณ์ของบุคคลที่ผ่านเหตุการณ์นั้นมาได้ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ การทบทวนเอกสาร (Document review) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. การทบทวนเอกสาร (Document review) เป็นการค้นหาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารทางวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนี้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้สัมภาษณ์ (Key informant) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเป็นหนี้ด้วยสาเหตุต่าง ๆ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) ที่เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-constructed) โดยใช้แบบแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) ซึ่งเป็นรายการหัวข้อและคำถามที่สร้างขึ้นและจัดลำดับไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

การตรวจสอบความแกร่งทางวิชาการ

แพทตัน (Patton, 1990 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553)ให้แนวคิดว่าความแกร่งทางวิชาการของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ขึ้นอยู่กับประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ

1. เทคนิคเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูล (Techniques for enhancing the quality of analysis) คือ ความตรงไปตรงมาในการวิเคราะห์ข้อมูล และการตรวจสอบกรณีที่ข้อมูลที่ได้ขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. การตรวจสอบข้อมูลแบบหลายทิศทาง (Triangulation) คือ การตรวจสอบข้อมูลแบบหลายทิศทางสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

2.1 การตรวจสอบวิธีการ คือ การตรวจสอบความสม่ำเสมอของข้อค้นพบที่ได้มาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน

2.2 การตรวจสอบแหล่งข้อมูล คือ การตรวจสอบความสม่ำเสมอของข้อมูลที่แตกต่างกันโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเดียวกัน

2.3 การตรวจสอบนักวิจัย คือ การตรวจสอบโดยใช้นักวิจัยหลายคนในการพิจารณา

2.4 การตรวจสอบทฤษฎีหรือมุมมอง คือ การใช้มุมมองหรือทฤษฎีหลาย ๆ อย่างในการตีความหมายข้อมูลที่ได้มา

3. ความหน้าเชื่อถือของนักวิจัย (The credibility of the researcher) คือ การพิจารณาจากการให้ความร่วมมือของผู้เข้าร่วมโครงการ การพัฒนาของผู้วิจัยระหว่างการทำการวิจัย ทัศนคติด้านต่าง ๆ ของผู้วิจัย และความสามารถของผู้วิจัย

4. การถกเรื่องกระบวนทัศน์กับความน่าเชื่อถือของงานวิจัย (The paradigm debate and credibility) คือ ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ความเป็นรูปธรรมกับนามธรรม และทฤษฎีกับการปฏิบัติ เป็นต้น

โดยในการตรวจสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของงานวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้เลือกประเด็นในการตรวจสอบข้อมูลแบบหลายทิศทาง (Triangulation) มาใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจนได้ข้อมูลที่ต้องการเพียงพอ แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปตรวจสอบหาความสอดคล้องหรือข้อขัดแย้งกับงานวิจัย และทฤษฎีของนักวิชาการหรือนักวิจัยท่านอื่นอีกครั้ง

จริยธรรมในการทำวิจัย

คริสเทนส์ (Christians, 2005 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล) ได้เสนอว่าโดยทั่วไปแล้วจริยธรรมในการทำวิจัย ต้องรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลและการปกปิดผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ (Privacy and confidentiality) และต้องคำนึงถึงความถูกต้องตรงตามความจริง (Accuracy) ซึ่งประเด็นทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยคำนึงถึง และยึดเป็นแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยอย่างเคร่งครัด

การกำหนดรหัสผู้ให้ข้อมูล

เพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยตามหลักจรรยาบรรณนักวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรหัสของผู้ให้ข้อมูลซึ่งชื่อของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนจะถูกแทนด้วยรหัสที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

370574

KMT 01 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 รหัสผู้ให้ข้อมูลจะเริ่มจาก KMT 01 เรียงลำดับจนไปถึงผู้ให้ข้อมูลท่านสุดท้ายที่ข้อมูลอิ่มตัว

K หมายถึง ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของชื่อบริษัทคำว่า "KAWASAKI"

M หมายถึง ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวที่สองของชื่อบริษัทคำว่า "MOTOR"

T หมายถึง ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวที่สามของชื่อบริษัทคำว่า "THAILAND"

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มจากพนักงานผู้ให้ข้อมูลคนแรกคือพนักงานระดับไวท์คอลล่า เนื่องจากเป็นผู้ที่มีจดหมายติดตามหนี้สินส่งมาถึงเป็นประจำทุกเดือน จากนั้นจะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบการเคลื่อนของก้อนหิมะหรือห่วงโซ่ (Snowball or chain) (Miles & Huberman, 1994 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553) โดยผู้ให้ข้อมูลคนแรกแนะนำบุคคลที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินเช่นเดียวกันเพื่อทำการเก็บข้อมูลต่อไป โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้นที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์ ซึ่ง องอาจ นัยพัฒน์ (2551) อธิบายว่า การอิ่มตัวของข้อมูลอาจเกิดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีลักษณะแบบแผนเป็นอย่างเดียวกัน (Emergence of regularities)

การจัดทำข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถูกบันทึกโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงและถอดข้อความเพื่อเรียบเรียงข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบแนวทางการสัมภาษณ์ และตัวผู้วิจัย โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบแนวทางการสัมภาษณ์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ย 30-45 นาทีต่อคน โดยจำแนกแนวทางการสัมภาษณ์ออกเป็น 7 ข้อใหญ่ รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างแบบแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัยโดย จำเนียร จวงตระกูล (2553) ได้วางแนวทางการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดคำถามการวิจัย ผู้วิจัยได้นำคำถามจากการวิจัยที่กำหนดไว้มาพิจารณาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ชัดเจนมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อทราบถึงเรื่องที่ต้องทำการศึกษา ก็จะทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ชัดเจนได้ และยังเป็นการเชื่อมโยงคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอีกด้วย

ขั้นที่ 3 การทบทวนวรรณกรรม เมื่อกำหนดคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยก็จะการทบทวนวรรณกรรม เพื่อกำหนดคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทำความเข้าใจประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมนั้น ช่วยให้เข้าใจถึงสาระสำคัญของประเด็นการวิจัยมากขึ้น

ขั้นที่ 4 การกำหนดข้อมูลที่ต้องการ ผู้วิจัยกำหนดข้อมูลที่จำเป็นต่อการนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์และตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนนี้จึงเป็นการกำหนดข้อมูลที่ต้องการ เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดคำถามที่ต้องใช้ถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการต่อไป

ขั้นที่ 5 การตั้งคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำเอาประเภทคำถาม 6 ประเภทของ (Patton, 1990 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553) ได้แก่

1. คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์หรือพฤติกรรม (Experience/ Behaviour questions)
2. คำถามเกี่ยวกับความเห็นหรือค่านิยม (Opinion/Values questions)
3. คำถามเกี่ยวกับความรู้สึก (Feeling questions)
4. คำถามเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge questions)
5. คำถามเกี่ยวกับประสาทสัมผัส (Sensory questions)
6. คำถามเกี่ยวกับภูมิหลังหรือประชากร (Background/ Demographic questions)

มาเป็นแนวทางโดยกระจายคำถามไปตามประเภทของคำถาม โดยคำถามที่ตั้งขึ้นมานั้นเป็นการตั้งไว้เผื่อเลือก ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ทุกคำถาม

ขั้นที่ 6 การเลือกคำถามที่เหมาะสมที่สุด เมื่อผู้วิจัยต้องทำการเลือกคำถามที่ตรงกับความต้องการมากที่สุดจากผู้ให้ข้อมูล ซึ่งคำถามที่เลือกใช้อาจไม่จำเป็นต้องเป็นคำถามทั้ง 6 ประเภท ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น เรื่องที่จะทำการวิจัย ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้โดยอาศัยแนว

ทางการเลือกคำถามที่ (Berg, 1998 อ้างถึงใน จำเนียร จวงตระกูล, 2553) ได้นำเสนอไว้ประกอบด้วยโดยทั่วไปแล้วคำถามที่เลือกออกมาจะมีประมาณ 9 ถึง 12 คำถาม

ขั้นที่ 7 การให้เหตุผลในการเลือกคำถาม เพื่อแน่ใจว่าผู้วิจัยเลือกคำถามได้อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องให้เหตุผลประกอบว่าทำไมถึงเลือกคำถามข้อนั้น การแสดงเหตุผลจะเป็นการช่วยกลั่นกรองคำถามให้ด้วยคำถามที่เหมาะสมมากขึ้น

ขั้นที่ 8 การนำคำถามไปจัดทำแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เมื่อผู้วิจัยได้คัดเลือกคำถามและได้ให้เหตุผลประกอบการคัดเลือกคำถามแล้ว จึงนำคำถามที่เลือกไปบรรจุในแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 9 การทดลองใช้แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เมื่อผู้วิจัยจัดทำแบบฟอร์มแนวทางสัมภาษณ์แล้ว จึงนำเอาแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ โดยนำไปสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นบุคคลที่จะไม่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้ เพื่อค้นหาว่าคำถามต่าง ๆ ที่เลือกมานั้นทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งสิ่งที่ต้องพิจารณาในการทดลองใช้ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก ภาษาที่ใช้ในคำถามเหมาะสมหรือไม่ ประการที่สอง การเรียงลำดับคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ ประการที่สาม มีปัญหาหรือข้อติดขัดอะไรในการสัมภาษณ์หรือไม่การทดลองนี้มีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้นั้นผู้วิจัยสามารถปรับปรุงแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 10 การปรับปรุงแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เมื่อทดลองใช้แบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์แล้ว จะเห็นถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับปรุงคำถามให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ทั้งนี้ รายละเอียดการสร้างแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ดังแสดงในภาคผนวก ค

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น เป็นแบบแนวทางการสัมภาษณ์และตัวผู้วิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. คุณภาพของแบบแนวทางการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบแนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง สาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย เพื่อพิจารณาและตรวจสอบว่ามีความถูกต้องและ

ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแบบแนวทางการสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ดร.วรรณภา ลือกิตินันท์	อาจารย์ประจำคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา
2. นางดวงฤทัย อุปมา	ผู้จัดการฝ่ายธุรการ/ บุคคล บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์-ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด
3. นายไกรศร สุขโข	ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกบุคคล บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์-ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของคำถาม หลังจากนั้นจึงปรับแก้ไขและนำเสนอต่อผู้ควบคุมงานวิจัยอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

2. คุณภาพของตัวผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้นำแบบแนวทางการสัมภาษณ์ที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีภาระหนี้สินที่ไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการฝึกซ้อมการสัมภาษณ์ก่อนการสัมภาษณ์จริง ซึ่งพบว่าระยะเวลาในการให้ข้อมูลน้อยเกินไปจากการให้ข้อมูลใช้เวลาต่อท่านประมาน 5 นาที ผู้ให้ข้อมูลเกิดอาการตื่นเต้นเป็นบางครั้งในการให้ข้อมูลและเสียงที่บันทึกได้ยินเสียงแทรกจากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ สถานที่สัมภาษณ์ เมื่อพบปัญหาดังกล่าวจะแก้ไขโดย ผู้ให้สัมภาษณ์จะให้เวลาผู้ให้ข้อมูลได้คิดทบทวนข้อมูลมากขึ้น ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ให้เกิดความผ่อนคลายเป็นกันเอง เพื่อที่จะได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพิ่มมากขึ้น และการเลือกสถานที่ครั้งต่อไปควรเลือกสถานที่ที่มีเสียงรบกวนให้น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา และส่งจดหมายถึงผู้บริหารของบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อเข้าสัมภาษณ์

2. ติดต่อ ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลของบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อนัดวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น จำเนียร จวงตระกูล (2553) กล่าวว่าผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้นมาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) โดยกระบวนการและวิธีการวิเคราะห์ อันจะได้ดำเนินกระบวนการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ อันได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาประเด็นหลัก (Major themes) หรือแบบแผนหลัก (Major pattern) ที่พบในข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-themes) และหัวข้อย่อย (Categories) อันเป็นกระบวนการวิเคราะห์โดยการเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ ในระหว่างการดำเนินกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้นทางผู้วิจัยได้ดำเนินกระบวนการสะท้อน (Reflecting) ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการกระบวนสะท้อน (Reflecting) ในแต่ละช่วงหรือในแต่ละขั้นตอนควบคู่ไปกับการดำเนินกระบวนการวิจัย เพื่อเสริมสร้างให้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความแกร่งและแม่นตรง (Rigor) เพื่อให้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ มีความเข้มข้น (Intensive process) มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะได้ดำเนินกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยการพรรณนาข้อมูลตามปรากฏการณ์ร่วมด้วยเพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบ จากกระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ อันเป็นแนวทางประการสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะในการวิจัย

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัดโดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ มีจำนวนทั้งหมด 11 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีหนี้สิน และเป็นพนักงานของบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด สำหรับวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสัมภาษณ์ เป็นแบบลูกโซ่ (Snowball selection) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่ต้องการ โดยใช้การแนะนำของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุกลุ่มตัวอย่างที่มี ลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเอง เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์จนไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น จึงถือว่าเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและเพียงพอจึงจะยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหนี้สินของพนักงาน

ตอนที่ 3 สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงาน

ตอนที่ 4 สภาพของภาระหนี้สินในของพนักงาน

ตอนที่ 5 ผลกระทบของหนี้สินต่อพนักงาน

ตอนที่ 6 วิธีแก้ไขฉุกเฉิน โครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

การกำหนดรหัส	ตำแหน่ง	แผนก
KMT 01	ไวท์ คอลล่า	ความปลอดภัย
KMT 02	ไวท์ คอลล่า	บุคคล
KMT 03	ไวท์ คอลล่า	บุคคล
KMT 04	บลู คอลล่า	เชื่อม
KMT 05	ไวท์ คอลล่า	ซ่อมบำรุง
KMT 06	บลู คอลล่า	ซ่อมบำรุง
KMT 07	ไวท์ คอลล่า	วางแผนการผลิต
KMT 08	ไวท์ คอลล่า	ธุรการ
KMT 09	ไวท์ คอลล่า	ชิ้นส่วนเครื่องยนต์
KMT 10	ไวท์ คอลล่า	บุคคล
KMT 11	ไวท์ คอลล่า	ธุรการ

จากตารางที่ 4-1 เป็นตารางที่แสดงถึงข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย รหัสของผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่งการทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์และแผนกของผู้ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งหมด 11 คน แบ่งเป็นพนักงานจากแผนกความปลอดภัย แผนกบุคคล แผนกเชื่อม แผนกซ่อมบำรุง แผนกวางแผนการผลิต แผนกธุรการ และแผนกชิ้นส่วนเครื่องยนต์ เป็นพนักงานระดับไวท์คอลล่า จำนวน 9 คน และพนักงานระดับบลู คอลล่า จำนวน 2 คน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นพนักงานที่ต้องรับสภาพหนี้สินและมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาเนื่องจากหนี้สิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหนี้สินของพนักงาน

ตารางที่ 4-2 ความคิดเห็นต่อหนี้สินของพนักงาน

ประเภท	การลงรหัส
ความคิดเห็นต่อหนี้สิน	- ไม่อยากเป็นหนี้ - เป็นเรื่องปกติทั่วไป - สามารถหลีกเลี่ยงได้

"ถ้ามีหนี้นิดหน่อยก็คงไม่เป็นไร แต่ถ้ามีเยอะ ๆ ก็คงจะลำบากเหมือนกันเพราะรายได้ไม่มาก" (KMT 11, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2558)

ตอนที่ 3 สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงาน

ตารางที่ 4-3 สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงาน

ประเภท	การลงรหัส
สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้	วัตถุนิยม
	ฟุ่มเฟือย
	สร้างความมั่นคงในชีวิต

จากตารางที่ 4-3 แสดงถึงสาเหตุของการมีหนี้สินของพนักงาน จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สาเหตุของการมีหนี้สินของตัวพนักงานนั้น เนื่องมาจากความต้องการด้านวัตถุต่าง ๆ จากลักษณะของสังคมในปัจจุบันที่นิยมใช้สินค้าที่มีราคาแพง และส่วนหนึ่งยังเกิดจากความฟุ่มเฟือยด้วยการซื้อของที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ ทั้งที่ตัวของพนักงานไม่มีความพร้อมทางการเงิน ในขณะเดียวกันการสร้างความมั่นคงในชีวิตด้วยการซื้อที่อยู่อาศัย หรือยานพาหนะ ที่เป็นของที่มีมูลค่ามาก จำเป็นต้องหาแหล่งเงินกู้เพื่อนำเงินมาชำระก่อน จึงทำให้เกิดหนี้ระยะยาวจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดหนี้ ซึ่งหนี้ที่เกิดจากการสร้างความมั่นคงในชีวิตนั้น ส่วนใหญ่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ รายละเอียดของสาเหตุการเป็นหนี้สินปรากฏตามคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

"มีหลาย ๆ อย่าง ทั้งตอนที่มีของที่อยากได้แต่มีเงินไม่พอ บางครั้งก็ต้องส่งเงินให้ทางบ้าน" (KMT 01, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2558)

"ถ้าเป็นของที่จำเป็นก็คงเป็นการที่ซื้อรถยนต์ นอกนั้นก็เป็นการซื้อของในออนไลน์บนอินเตอร์เน็ท เช่น ตั๋วเครื่องบิน จองที่พัก และบัตรคอนเสิร์ต" (KMT 02, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2558)

"เกิดจากความต้องการ หรือความอยากได้ส่วนตัว เพราะบางทีก็อยากได้ของที่ไม่มีความจำเป็นอยู่เหมือนกัน" (KMT 03, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2558)

"น่าจะเป็นเรื่องการดำรงชีวิตประจำวัน" (KMT 04, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2558)

"เป็นการสร้างตัว สร้างครอบครัว สร้างอนาคตให้ลูกหลานต่อไป การซื้อของเงินผ่อนจึงเป็นหนทางที่ดูแล้วจะดีที่สุด" (KMT 05, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2558)

จากตารางที่ 4-2 ความคิดเห็นต่อหนี้สินของพนักงาน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่อยากเป็นหนี้ เพราะทำให้เกิดความลำบาก รองลงมาให้ความเหตุว่า การเป็นหนี้ก็มีส่วนดี ถือเป็นเรื่องปกติ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

"ไม่มีใครอยากเป็นหนี้ เพราะทำงานเหนื่อย ลำบาก ต้องอดทน พอได้เงินมา ยังไม่ทันได้ใช้ซื้อของที่อยากได้เลยก็ต้องเอาไปจ่ายหนี้สิน รู้ตัวอีกทีก็ใกล้หมดแล้ว" (KMT 01, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2558)

"การมีหนี้ทำให้คนฉลาดขึ้น บางคนก็สามารถจัดการหนี้สินของตัวเองได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าจะเป็นหนี้ก็คงเลือกเฉพาะสิ่งที่จำเป็นจริง ๆ และไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน" (KMT 02, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2558)

"ถ้าไม่เป็นหนี้ ชีวิตก็คงไม่มีสีสัน เพราะจะทำให้ไม่มีความกระตือรือร้นหาเงินมาใช้หนี้ เชื่อว่าน่าจะมีหลายคนมีความสุขที่ได้เป็นหนี้ และมีหลายคนที่ไม่เป็นหนี้แต่ชีวิตไม่มีความสุข" (KMT 03, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2558)

"มองได้ 2 ด้าน ถ้าด้านดีก็เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต ถ้าด้านแย่ก็ อาจทำให้ลำบากในอนาคตได้ เพราะอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมา" (KMT 04, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2558)

"สำหรับผมถือเป็นเรื่องปกติ เพราะพื้นฐานครอบครัวผมไม่ได้เป็นคนที่มีฐานะดี" (KMT 05, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2558)

"ไม่มีใครอยากเป็นหนี้ [แต่] ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหา คือ เงินไม่พอใช้ [หรือ] เกิดจากหลายสาเหตุ แต่ละคนไม่เหมือนกัน และจะแตกต่างกันออกไป ปกติแล้วหนี้สิน คือ ความทุกข์" (KMT 06, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"การเป็นหนี้ก็ลำบากทั้งนั้น ไม่มีใครอยากเป็นหนี้ แต่บางคนไม่สามารถเลือกได้ด้วยเหตุผลของต่าง ๆ ไหนจะทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องชำระ ส่วนตัวก็เป็นหนี้เหมือนกัน บอกตามตรงว่าลำบากมาก" (KMT 07, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2558)

"เป็นเรื่องปกติของทุกคน เพราะทุกคนต่างต้องการสิ่งของเพื่ออำนวยความสะดวกของตนเอง" (KMT 08, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2558)

"การเป็นหนี้เป็นอะไรที่อธิบายยาก เพราะคนที่มีหนี้สินอาจเพราะความจำเป็นในการที่จะมีหนี้สิน เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้ตัวเองต้องมีหนี้สินจากกู้ในระบบหรือกู้นอกระบบ" (KMT 09, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2558)

"เป็นเรื่องปกติของคนในปัจจุบัน ยิ่งบ้านเราประชาชนมีรายได้น้อยแต่รายจ่ายสูง คนทั่วไปอยากได้อยากมี เลยตกเป็นเหยื่อของสถาบันทางการเงินต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบ" (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"น่าจะเป็นความไม่รู้จักพอ เช่น อยากซื้อรถ ซื้อบ้าน แล้วก็ความรับผิดชอบต่อครอบครัว" (KMT 06, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"อย่างแรก คือ การใช้เงินไม่ประมาณตัวเอง ไม่มีเงินออมเก็บไว้ เวลาเดือดร้อนก็ต้องไปยืมหรือไปกู้เงินคนอื่น" (KMT 07, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"น่าจะเป็นเรื่องที่ตัวเองอยากได้สิ่งของต่าง ๆ หรือไม่บางครั้งก็มีของที่ต้องการแต่ยังไม่มีเงิน" (KMT 08, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2558)

"ความอยากที่จะมีปัจจัย 4 ให้ครบสมบูรณ์ เลยยอมที่จะมีหนี้สิน" (KMT 09, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2558)

"ความไม่พอเพียงในการดำรงชีวิต โดยประมาณไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายให้พอดีกับรายได้" (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"ชอบซื้อของราคาแพง เวลาไปเดินเที่ยวตามห้าง แล้วเห็นของที่ถูกใจก็มักจะเข้าไปซื้อทันที ถ้าเงินสดในกระเป๋าไม่พอ ก็จะใช่บัตรเครดิตรูดไปก่อนเป็นประจำ" (KMT 11, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2558)

ตอนที่ 4 สภาพของภาระหนี้สินในของพนักงาน

ตารางที่ 4-4 สภาพของภาระหนี้สินในของพนักงาน

ประเภท	การลงรหัส
หนี้ในระบบ	บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด
	ผ่อนรถ
	ผ่อนบ้าน
	เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ก.ย.ศ.)
หนี้นอกระบบ	บุคคลในครอบครัว
	เพื่อน

จากตารางที่ 4-4 แสดงถึงสภาพภาระหนี้สินในของพนักงาน จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสามารถจำแนกประเภทของของหนี้ของพนักงานในปัจจุบันได้ 2 ประเภท คือ 1.หนี้ในระบบ 2.หนี้นอกระบบ สำหรับหนี้ในระบบนั้นผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ให้ข้อมูลว่าหนี้ในระบบเกิดการใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสดในการใช้จ่ายซื้อสิ่งของหรือบริการ รวมถึงมีภาระในการผ่อนชำระบ้านและผ่อนชำระรถยนต์ ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนยังมีหนี้จากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ก.ย.ศ.) ที่ยังคง

ค้างชำระและต้องจ่ายคืนทุก ๆ ปี หนี้นอกระบบของพนักงานนั้น เกิดจากการหยิบยืมบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อน เพื่อนำมาใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็นต่าง ๆ รายละเอียดของภาระหนี้สินในของพนักงานปรากฏตามคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

"ถ้าเป็นหนี้ในระบบก็จะเป็นของบัตรเครดิต กับค่างวดรถยนต์ ส่วนนอกระบบก็มีของครอบครัวที่บางครั้งยืมมา" (KMT 01, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2558)

"ตอนนี้มีผ่อนรถยนต์อยู่ เป็นหนี้ในระบบ ส่วนหนี้นอกระบบไม่มี" (KMT 02, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2558)

"มีหนี้ในระบบจำพวกเงินกู้ซื้อบ้าน ค่างวดรถยนต์ ค่าบัตรเครดิต แล้วก็หนี้ ก.ย.ศ. ส่วนหนี้นอกระบบไม่มี" (KMT 03, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2558)

"ตอนนี้มีผ่อนบ้านที่กู้เงินจากธนาคารมาซื้อ กับผ่อนรถยนต์เท่านั้น" (KMT 04, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2558)

"มีผ่อนบ้านอยู่ 1 หลัง รถยนต์ 1 คัน แล้วก็จ่ายเงินกู้ ก.ย.ศ. ที่จะต้องจ่ายทุกปี" (KMT 05, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2558)

"มีแค่ผ่อนรถกับบัตรเครดิตในแต่ละเดือน นอกนั้นไม่มี" (KMT 06, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"ก็มีอยู่หลายอย่าง เช่น ผ่อนรถอยู่ 1 คัน แล้วก็มีบัตรเครดิตอีก 1 ใบ นอกนั้นก็จะมีที่ยืมเพื่อน หรือยืมพี่มา แต่ก็เคยเห็นพวกที่ปล่อยกู้รายวัน แต่ไม่เคยใช้บริการ" (KMT 07, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2558)

"มีค่าผ่อนบ้านต่อเดือน กับเงินกู้ ก.ย.ศ. ที่เคยกู้เรียนไว้" (KMT 08, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2558)

"ทุกวันนี้จะมีผ่อนบ้าน ผ่อนรถยนต์ แล้วก็บัตรเครดิต ส่วนหนี้นอกระบบนั้นไม่มี" (KMT 09, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2558)

"มีบัตรเครดิต 2 ใบ บัตรกดเงินสด 1 ใบ ค่างวดรถยนต์ หนี้สหกรณ์ของบริษัทฯ และหนี้ ก.ย.ศ." (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"ถ้าในระบบก็จะมีบัตรเครดิตที่ใช้เวลาซื้อของกับเติมน้ำมันรถยนต์ แล้วก็ค่างวดรถยนต์ นอกนั้นก็ที่ยืมจากทางบ้านเวลาเงินขาดมือบ้างนิดหน่อย" (KMT 11, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2558)

ตอนที่ 5 ผลกระทบของหนี้สินต่อพนักงาน

ตารางที่ 4-5 ผลกระทบของหนี้สินต่อพนักงาน

ประเภท	การลงรหัส
ผลกระทบของหนี้สิน	เงินไม่พอใช้
	ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
	เงินออมลดลง
	มีวินัยทางการเงินมากขึ้น

ตารางที่ 4-5 ในเรื่องของผลกระทบจากการมีหนี้นั้น จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น ทั้งในส่วนของค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่เพิ่มขึ้นมา และเงินออมที่ลดลง ส่งผลให้ต้องปรับพฤติกรรมการบริโภค การจัดสรรรายรับรับรายจ่ายที่ต้องมีความรอบครอบมากขึ้น โดยเมื่อได้รับเงินในแต่ละเดือน ก็จำเป็นต้องนำเงินเดือนมาแบ่งชำระหนี้สินเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงจะสามารถนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ เมื่อช่วงเวลาที่ต้องชำระค่าใช้จ่ายรายปี เช่น ค่าประกันรถยนต์ หรือค่าชำระกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำปี ก็เกิดความลำบากในการหาเงินชำระค่ารายจ่าย ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

"ผลกระทบก็มีนิดหน่อยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เราไม่สามารถซื้อของ หรือออกไปพักผ่อนท่องเที่ยวได้อย่างที่อยากไป" (KMT 01, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2558)

"ไม่มีผลกระทบ เพราะประเมินศักยภาพของตัวเองในการผ่อนชำระค่างวดรถแล้ว" (KMT 02, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2558)

"ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในแต่ละเดือน บางไม่พอใช้จ่ายหรือบางเดือนมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ต้องใช้เงิน ก็เลยทำให้เงินเดือนนั้นไม่พอใช้ จึงต้องอาศัยบัตรเครดิต แล้วก็จะทำให้เกิดหนี้เพิ่มขึ้น" (KMT 03, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2558)

"โดยส่วนตัวแล้วไม่มีผลกระทบอะไร" (KMT 04, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2558)

"ผลกระทบ คือ ทำให้ต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ต้องแบ่งเงินออกเป็นส่วน ๆ จึงจะนำไปใช้ได้" (KMT 05, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2558)

"ก่อนหน้านี้ยังไม่ผ่อนรถ ผ่อนบ้านจะกินจะเที่ยว ไปไหนมาไหนได้อย่างสะดวก แต่พอมีหนี้จะทำอะไร ไปไหนมาไหนก็ต้องคิดให้ดีก่อนว่า เดือนนี้เงินจะพอใช้หรือไม่" (KMT 06, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"เงินไม่พอใช้ ยิ่งคนมีรายได้ทางเดียวด้วยแล้ว ยิ่งไม่พอเข้าไปใหญ่ ถ้าแต่ละเดือนจะมีใบเรียกเก็บเงิน มาช่วงเงินออก พอถึงปลายเดือนเงินไม่พอใช้" (KMT 07, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2558)

"มีผลกระทบกับการใช้จ่ายในปัจจุบันอย่างมาก จากที่ไม่เคยคำนึงถึงการใช้จ่ายเท่าไหร่ อยากซื้ออะไรก็ซื้อ แต่ปัจจุบันต้องรอบครอบมาขึ้น งดซื้อของที่ไม่จำเป็น เวลาเงินเดือนออก ก็ต้องแบ่งเป็นส่วน ๆ แยกค่าใช้จ่ายหลักกับเงินส่วนอื่น ๆ ต้องเอาไปจ่ายหนี้ก่อนเป็นอย่างแรก แล้วเหลือเท่าไหร่ ค่อยเอามาใช้ในชีวิตประจำวัน" (KMT 08, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2558)

"ส่งผลกระทบในการดำเนินชีวิตบ้าง เช่น การใช้จ่ายที่ต้องควบคุมให้พอดีกับรายรับ และการเลือกที่จะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น" (KMT 09, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2558)

"ในแต่ละเดือนต้องจัดสรรค่าใช่จ่ายอยู่มากทำให้ลำบากเหมือนกัน เงินเก็บก็ไม่มี ต้องจ่ายหนี้ไปเดือนต่อเดือน ยิ่งเวลาที่ต้องจ่ายหนี้ ก.ย.ศ. กับค่าประกันรถยนต์ประจำปีแล้ว ก็ต้องไปหายืมที่อื่นมาก่อน" (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"ในแต่ละเดือนต้องจัดสรรค่าใช่จ่ายอยู่มากทำให้ลำบากเหมือนกัน เงินเก็บก็ไม่มี ต้องจ่ายหนี้ไปเดือนต่อเดือน ยิ่งเวลาที่ต้องจ่ายหนี้ ก.ย.ศ. กับค่าประกันรถยนต์ประจำปี ก็ต้องไปหากู้ยืมที่อื่นมาก่อน" (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"ก็มีอยู่เหมือนกัน บางทีเงินเดือนออกมา พอมาดูรายจ่าย หักลบกลบหนี้ ก็หมดพอดีหรือไม่บางเดือน ถ้ามีโอทีเยอะ ก็จะเหลือใช้ถึงสิ้นเดือน" (KMT 11, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2558)

ตอนที่ 6 วิธีแก้ไขฉุกเฉิน โครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน

ตาราง 4-6 วิธีแก้ไขฉุกเฉิน โครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ และแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน

ประเภท	การลงรหัส
วิธีแก้ไขฉุกเฉิน	ยืมจากบุคคลใกล้ชิด
	ใช้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด
	นำเงินออมมาใช้
	จำนำทรัพย์สิน
โครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
	สหกรณ์ออมทรัพย์
	เงินกู้ฉุกเฉิน
แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน	ต้องมีวินัยในการใช้เงิน ใช้จ่ายอย่างประหยัด
	หารายได้เสริม
	หาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

จากตารางที่ 4-6 แสดงถึงแนวทางแก้ไขเมื่อต้องใช้เงินฉุกเฉินนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า เลือกที่จะยืมบุคคลใกล้ชิด รองลงมาคือการใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสด หรือกรณีที่มีเงินออมเก็บไว้ก็เลือกที่จะใช้เงินออมที่เก็บไว้มาใช้จ่ายก่อน ตลอดจนถึงการเลือกวิธีการจำนำทรัพย์สิน

ส่วนโครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ นั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบริษัทฯ และบางท่านได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งผู้ที่เป็นสมาชิกสามารถกู้เงินได้หากมีความจำเป็นโดยเป็นไปตามเงื่อนไขของทางสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้ ส่วนเงินกู้ฉุกเฉินนั้นเนื่องจากมีกฎระเบียบในการกู้ยืมค่อนข้างมากพนักงานจึงเลือกที่จะมองข้ามไป

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาหนี้สิน ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าต้องมีวินัยในการใช้เงินมากขึ้น ใช้จ่ายอย่างประหยัด หารายได้เสริม และต้องหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รายละเอียดของแนวทางการแก้ไข โครงการช่วยเหลือของบริษัทฯ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมปรากฏตามคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ถ้าต้องใช้ด่วนจริง ๆ ก็จะใช้บัตรเครดิตไปกดเงินสดออกมาใช้ หรือไม่ก็ยืมทางบ้านก่อน ถ้ามีก็จะส่งคืนทีหลัง ตอนนี้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอยู่โครงการเดียว ตั้งใจว่าจะลองสมัครสหกรณ์ออมทรัพย์อยู่เหมือนกัน อยากให้มีการกู้เงินดอกเบี้ยต่ำให้กับพนักงาน เพื่อลด

ภาระค่าดอกเบี้ยที่สูง จะได้เงินเหลือไปใช้จ่าย หรือชำระหนี้สินได้เยอะขึ้น" (KMT 01, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2558)

"ถอนเงินเก็บในบัญชีธนาคารออกมาใช้ ส่วนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่หักจากเงินเดือนทุก ๆ เดือน กับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่พึ่งจะสมัครไปไม่นานมานี้ คงต้องมีการวางแผนการใช้เงินให้รัดกุมมากขึ้น ส่วนไหนที่ไม่จำเป็นก็จะลดลง" (KMT 02, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2558)

"ถ้าสามารถใช้บัตรเครดิตได้ก็จะใช้ ถ้าไม่ได้ก็จะขอยืมจากเพื่อน เข้าร่วมแต่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่สมัครไว้ตั้งแต่เริ่มทำงาน ส่วนโครงการอื่น ๆ ยังช่วยอะไรไม่ได้มาก บริษัทฯ มีเงินกู้ฉุกเฉินก็จริง แต่ต้องมีเหตุจำเป็นจริง ๆ หรือต้องมีเหตุผลตามที่บริษัทฯ กำหนดไว้ ทำให้พนักงานบางคนไม่สามารถกู้ได้ พยายามอย่าสร้างหนี้ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ตามยุคที่เศรษฐกิจเป็นอย่างนี้ เราต้องระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น" (KMT 03, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2558)

"ถ้าจำเป็นจริง ๆ ก็จะยืมญาติสนิท หรือเพื่อนฝูงก่อน แต่ถ้าจะใช้มาก ๆ ก็จะทำเรื่องกู้กับธนาคาร ไม่มีข้อคิดเห็น เป็นแค่สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอยู่ แต่ยังไม่เคยคิดจะใช้บริการ เลยไม่รู้ว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร อาจจะต้องหารายได้เสริม แล้วก็ต้องประหยัด ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น" (KMT 04, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2558)

"นำทองที่เก็บไว้ไปจำนำก่อน หรือยืมจากพ่อ แม่ ญาติพี่น้อง รู้ว่ามีโครงการช่วยเหลือ แต่ยังไม่เคยศึกษาเรื่องนี้ ตั้งใจทำงาน เพื่อยกระดับความสามารถ และเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และหางานอดิเรกทำเพิ่มเพื่อหารายได้เสริม" (KMT 05, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2558)

"ใช้บัตรเครดิต แต่จะใช้เวลาฉุกเฉินจริง ๆ เท่านั้น และก็ต้องจ่ายให้ตรงเวลาด้วย เพื่อเป็นการรักษาเครดิตไว้ หรือไม่ก็จะกู้ยืมของบริษัทฯ เพราะสมัครสมาชิกไว้แล้ว ไม่เคยใช้บริการเลย ไม่แน่ใจว่ามีเงื่อนไขมากไปหรือเปล่า หรือวงเงินน้อยไปหรือไม่ แต่ก็ไม่ค่อยเห็นพนักงานเข้าไปใช้บริการสักเท่าไร แล้วก็เดี๋ยวนี้มีคนลาออกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเยอะขึ้นมาก แสดงว่าโครงการที่ช่วยเหลือที่มีให้อาจจะไม่เพียงพอ หรือวงน้อยไป ถ้ามีหนี้แล้วไม่ควรจะไปสร้างหนี้เพิ่มอีก แต่ถ้ามีหนี้นอกระบบที่ดอกเบี้ยแพง ๆ ก็ต้องหาแหล่งเงินกู้ที่ถูกว่ามาใช้ให้หมด แล้วที่สำคัญเลยนะต้องมีวินัยในการใช้เงิน และต้องรู้จักคำว่าพอ" (KMT 06, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2558)

"ก่อนอื่นต้องพยายามเก็บเงินออมไว้เผื่อยามฉุกเฉิน หรือไม่ก็พยายามทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อที่จะได้ใช้เงินไม่เกินตัว แต่ถ้าไม่มีเงินเก็บก็ต้องหยิบยืม หรือใช้วิธีกู้ ถ้าเป็นเรื่องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ก็เป็นโครงการที่ดีกับพนักงานเลยทีเดียว เพราะเวลาที่พนักงานลาออกจะได้มีเงินก้อนนี้ติดตัวเป็นเงินออมไปด้วย ส่วนโครงการอื่น ๆ ไม่เคยศึกษา พยายามอย่าใช้เงินเกินตัว ลดของ

ที่ไม่จำเป็นกับชีวิตประจำวัน และก็ต้องเก็บออมไว้ เผื่อเวลาฉุกเฉิน" (KMT 07, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2558)

"ถ้าเงินไม่มากก็ยืมจากเพื่อนฝูง แต่ถ้าเป็นจำนวนมาก ๆ ก็จะยืมจากครอบครัว หรือถ้าเงินเก็บของตัวเองยังพอมีก็จะเอามาใช้ก่อน จะได้ไม่ต้องยืมของคนอื่น ๆ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถสะสมเก็บไว้ใช้จ่าย เมื่อลาออกก็จะมีทุนไว้ใช้เวลาที่จำเป็น หางานพิเศษทำ เช่น การขายเสื้อผ้า ขายขนม ไม่ก็ไปทำสิ่งที่เราถนัดควบคู่ไปด้วย เมื่อได้เงินเก็บมาก็ต้องรีบเอาไปจ่ายหนี้ถ้าสามารถปิดได้ก็ปิดเลย เพื่อที่จะได้ไม่เสียดอกเบี้ย" (KMT 08, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2558)

"ก็ยืมเพื่อน หรือไม่ก็ญาติพี่น้อง โครงการเงินกู้ฉุกเฉินน่าจะช่วยได้บ้างในระดับหนึ่ง แต่อาจไม่ดีที่สุดเมื่อเทียบกับคนที่มีหนี้สินมาก ๆ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์กับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพก็เป็นสมาชิกอยู่แต่ยังไม่เคยใช้บริการ จำเป็นต้องใช้เงินอย่างประหยัด ลดความอยากมีในสิ่งที่ไม่จำเป็น และรู้จักเก็บออม" (KMT 09, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2558)

"กดเงินจากบัตรกดเงินสดที่ชำระไปบ้างแล้ว เอาออกมาหมุนก่อน หรือไม่ก็ยืมเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ แล้วก็ใช้บริการกู้เงินแล้วเพราะดอกเบี้ยไม่แพงมากอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ถ้าพนักงานเป็นหนี้มาก ๆ ก็คงช่วยไม่ไหว พนักงานน่าจะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายของตัวเองให้ดีด้วย รอโบนัสปลายปีที่จะออกแล้วเอามาจ่ายหนี้บางส่วน แล้วต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดมากขึ้น พยายามไม่กดเงินหรือรูดซื้อของโดยใช้บัตรเครดิต" (KMT 10, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2558)

"ยืมจากเพื่อนฝูงคนละนิดละหน่อย หรือถ้ายืมไม่ได้จริง ๆ ก็จะใช้บัตรกดเงินสดที่มีมาหมุนใช้ก่อน หรือไม่ก็จะหยิบยืมทางบ้านก่อน เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอยู่แต่ยังไม่คิดจะลาออก เก็บไว้ยามฉุกเฉินจริง ๆ ค่อยลาออก ส่วนสหกรณ์ไม่ได้สมัครไว้ คงต้องควบคุมการใช้จ่ายและก็คงต้องงดการซื้อของที่ไม่จำเป็นด้วย หนี้ที่มีอยู่จะได้ไม่เพิ่มขึ้น" (KMT 11, นามสมมติ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2558)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัดเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์พนักงานระดับไวท์คอลล่า และระดับบูลคอลล่าที่มีหนี้สิน จำนวน 11 คน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ศึกษาแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) มาใช้เพื่อศึกษาเพิ่มเติมถึงแง่มุมเชิงลึกของสาเหตุ สภาพภาระและแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นรูปแบบวัตถุนิยม ต้องการใช้สิ่งของต่าง ๆ ที่มีราคาแพง ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมฟุ่มเฟือยซื้อของที่ไม่จำเป็น และการซื้อที่อยู่อาศัย หรือยานพาหนะ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตนั้นเอง

2. สภาพภาระหนี้สินในของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า สภาพภาระหนี้สินในของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. หนี้ในระบบ ที่เกิดจากการใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสดในการใช้จ่ายแทนเงินสด การซื้อบ้านหรือรถยนต์ซึ่งมีราคาสูงและใช้ระยะเวลายาวนานในการผ่อนชำระ รวมถึงการหนี้ที่เกิดจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่เคยกู้ไว้ในอดีต 2. หนี้นอกระบบ ของพนักงาน คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เกิดจากการกู้ยืมบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนนั้นเอง

3. ผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้นทำให้เงินที่มีได้รับมาในแต่ละเดือนไม่พอใช้ จากการที่ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่เพิ่มขึ้นมา ทำให้เงินออมที่ลดลง ส่งผลให้ต้องปรับพฤติกรรมการบริโภค การจัดสรรรายรับรับรายจ่ายที่ต้องมีความรอบครอบมากขึ้น โดยเมื่อได้รับเงินในแต่ละเดือน ก็จำเป็นต้องนำเงินเดือนมาแบ่งชำระหนี้สินเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงจะสามารถนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ เมื่อช่วงเวลาที่ต้องชำระค่าใช้จ่ายรายปี เช่น ค่าประกันรถยนต์ หรือค่าชำระกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำปี ก็เกิดความลำบากในการหาเงินชำระค่ารายจ่าย ก่อให้เกิดความลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น ไม่สามารถใช้จ่ายในส่วนของการซื้อสินค้า หรือท่องเที่ยวได้อย่างปกติ

4. แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด คือ การกู้ยืมจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือกรณีที่บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสดก็จะกดเงินออกมาก่อนเช่นกัน รวมถึงการนำเงินออมออกมาใช้และการจำนำทรัพย์สินก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งเช่นกัน

นอกจากนั้นพนักงานยังเข้าร่วมกับโครงช่วยเหลือของทางบริษัทฯ ที่ได้จัดตั้งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโครงการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่บริษัทฯ ให้พนักงานเข้าร่วม เมื่อพนักงานมีความประสงค์จะลาออกจากโครงการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานสามารถรับเงินที่จ่ายไว้คืนได้ทั้งหมดรวมกับส่วนที่ทางบริษัทฯ สมทบให้ตามเงินไขที่ระบุไว้ ส่วนโครงการสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น พนักงานสามารถสมาชิกได้ตามความสมัครใจ ซึ่งพนักงานผู้เป็นสมาชิกทำเรื่องกู้เงินกับทางสหกรณ์มาใช้ได้ตามเงื่อนไข

ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานนั้น พนักงานส่วนใหญ่เลือกที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงินด้วยการประหยัดค่าใช้จ่ายให้มากขึ้น รวมถึงการการหารายได้เสริมเพื่อนำมาแบ่งเบาภาระหนี้สินที่มีอยู่ และการหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำอีกช่องทางหนึ่งเช่นกัน

จากการศึกษา การศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ทั้ง 4 วัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างภาพความสัมพันธ์ของหนี้สินที่ได้จากผลการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 5-1 ผลการศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

จากภาพที่ 5-1 สามารถอธิบายได้ว่าหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีสาเหตุเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคของพนักงานที่เน้นไปทางวัตถุนิยม ความฟุ่มเฟือย และการสร้างความมั่นคงในชีวิต ซึ่งทำให้เกิดภาระหนี้สินที่ต้อง คือ หนี้สินในระบบ ได้แก่ บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสดรวมถึงภาระที่ต้องผ่อนชำระที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ และเงินกู้เพื่อการศึกษา หนี้นอกระบบ ได้แก่ หนี้จากการกู้ยืมบุคคลในครอบครัว และ

หนี้จากการกู้ยืมเพื่อน ส่งผลกระทบกับตัวของพนักงานผู้เป็นหนี้ คือ เงินไม่พอใช้ มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น เงิน และมีเงินเก็บออมลดลง ทำให้พนักงานผู้มีหนี้สินต้องมีวินัยทางการเงินเพิ่มขึ้น จัดสรรรายรับรายจ่ายมากขึ้น โดยวิธีแก้ไขปัญหาหนี้สินฉุกเฉินของพนักงาน คือ การยืมจากบุคคลใกล้ชิด ใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสด นำเงินออมออกมาใช้ รวมถึงการนำทรัพย์สินที่มีอยู่ออกมาจำนำ โดยบริษัทฯ มีโครงการได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้กับพนักงาน และมีแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินโดย มีวินัยทางการเงิน หารายได้เสริมและหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องสาเหตุของการเกิดหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า

1. สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

สาเหตุของหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัดเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นวัตถุนิยมต้องการใช้สิ่งของต่าง ๆ ที่มีราคาแพง รวมถึงพฤติกรรมการซื้อของที่ไม่จำเป็น และการซื้อที่อยู่อาศัย หรือยานพาหนะ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตนั้นเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพา หิรัญกิตติ (2548 อ้างถึงใน สิรภพ สุคันธา, 2552; มัทนี สุจาศรี, 2553; เสาวนีย์ ณ นคร, 2557) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันคนไทยมีพฤติกรรมชอบใช้ของต่างประเทศ ใช้ของแพง ๆ ทำให้คนอื่นมองว่าคนเป็นผู้ร่ำรวย เช่นเดียวกับ (สุทธิสม ดังก้อง, 2536; นพพร จันทรนำชู, 2544; สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2545) ให้ความคิดเห็นว่าหนี้เกิดจากการบริโภคเกินความจำเป็น คือ พฤติกรรมการบริโภคที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางด้านจิตใจหรือแสวงหาความพึงพอใจสูงสุด เช่น การสังสรรค์ตามแหล่งบันเทิง การซื้อสินค้าบางประเภทเพื่อความทันสมัย การซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการบริโภคหรือรับบริการล่วงหน้า และสาเหตุจากความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (พันพิชา ศิลาลาย, 2550) คือ หนี้สินที่เกิดจากกรณีฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น การเจ็บป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ซ่อมแซมยานพาหนะ หรือการจ่ายค่าประกันต่าง ๆ

2. สภาพภาระหนี้สินในของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

หนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. หนี้ในระบบ ที่เกิดจากการใช้บัตรเครดิต/ บัตรกดเงินสด ในการใช้

จ่ายแทนเงินสด การซื้อบ้านหรือรถยนต์ซึ่งมีราคาสูงและใช้ระยะเวลายาวนานในการผ่อนชำระ รวมถึงการหนี้ที่เกิดจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่เคยกู้ไว้ในอดีต 2. หนี้นอกระบบ ของพนักงาน คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด เกิดจากการหยิบยืมบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อน ตรงกับผลสำรวจหนี้สินต่อครัวเรือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) ที่พบว่าประเภทของหนี้สินที่มีมากที่สุดของกลุ่มคนงาน และพนักงานในกระบวนการผลิตเกิดจากการใช้จ่ายในการอุปโภค/ บริโภค รองลงมาคือหนี้สินที่เกิดจากการซื้อ/ เช่าที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นหนี้จากทั้งในระบบและนอกระบบ สอดคล้องกับ โสภณ รัตนากร (2551) บว่าหนี้นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ หนี้ในระบบกับหนี้นอกระบบ หนี้ในระบบเป็นหนี้ที่ลูกหนี้ทำกับสถาบันการเงินหรือธนาคารที่มีกฎหมายรับรองและควบคุมอยู่ส่วนหนี้นอกระบบ เยาวเรศ ทับพันธุ์ (2549) ได้ให้ความหมายของหนี้นอกระบบไว้ว่า หนี้นอกระบบ หมายถึง การกู้หนี้ยืมสินที่ไม่อยู่ในระบบสถาบันทางการเงิน เช่น การกู้ยืมกันระหว่างเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้อง ซึ่งการกู้ยืมกันดังกล่าวจะไม่มีกฎกติกามารยาทที่เป็นมาตรฐาน

3. ผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงานในบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้นทำให้เงินที่มีได้รับมาในแต่ละเดือนไม่พอใช้จากการที่ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่เพิ่มขึ้นมา ทำให้เงินออมที่ลดลง สอดคล้องกับ (วลายุ ถาวรวิริยะนันท์, 2548) กล่าวว่า เมื่อเป็นหนี้จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลง ค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องประหยัด เพื่อแลกกับสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อที่จะหารายได้มาชำระหนี้สิน ทำให้เวลาพักผ่อนน้อยลงนั้นเอง และนอกจากนี้ ส่งผลให้ต้องปรับพฤติกรรมการบริโภค การจัดสรรรายรับรับรายจ่ายที่ต้องมีความรอบครอบมากขึ้น โดยเมื่อได้รับเงินในแต่ละเดือน ก็จำเป็นต้องนำเงินเดือนมาแบ่งชำระหนี้สินเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงจะสามารถนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ เมื่อช่วงเวลาที่ต้องชำระค่าใช้จ่ายรายปี เช่น ค่าประกันรถยนต์ หรือค่าชำระกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำปี ก็เกิดความลำบากในการหาเงินชำระค่ารายจ่าย ก่อให้เกิดความลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันมาขึ้น ไม่สามารถใช้จ่ายในส่วนของการซื้อสินค้า หรือท่องเที่ยวได้อย่างปกติ สอดคล้องกับ ศักดา หวานแก้ว (2551 อ้างถึงใน วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์, 2556) เข้าไปควบคุมและปรับพฤติกรรมการใช้เงินของพนักงาน โดยวางแผนตารางควบคุมค่าใช้จ่ายโดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นให้แก่พนักงานอย่างใกล้ชิดจนกว่าพนักงานจะบริหารรายรับรายจ่ายด้วยตนเองได้

4. แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด คือ วิธีการแก้ไขฉุกเฉินโดยการกู้ยืมจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือการใช้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสดก็จะกดเงินออกมาก่อน รวมถึงการนำเงินออมออกมาใช้และการจำนำทรัพย์สินก็เป็นอีกวิธีการหนึ่ง และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน คือ ต้องมีวินัยทางการเงินเพิ่มมากขึ้น การหารายได้เสริม และการหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ สอดคล้องกับผลสำรวจของทางด้านสำนักข่าวและสื่อต่าง ๆ (กรุงเทพโพลล์, 2552 และวอยซ์ ทีวี, 2558) พฤติกรรมหมุนหนี้ คือ ลูกหนี้ที่กู้ยืมมาแหล่งเงินกู้หนึ่งไปใช้คืนให้แหล่งเงินกู้ยืมอีกแห่งหนึ่งที่เร่งรัดมากกว่ากลายเป็นหนี้สินที่พอกพูนไม่รู้จบ (วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์, 2556) ระบุถึงสาเหตุจากการใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งเกิดจากการไปยืมเงิน ทรัพย์สินอื่นใดของผู้อื่นมาแล้วยังไม่ได้ใช้คืน และต้องชำระคืนด้วยระบบเงินกู้เงินผ่อน เช่น การกู้เงินจากสถาบันการเงิน การซื้อสินค้าด้วยการผ่อนชำระเป็นรายงวด เป็นต้น รวมถึงการกู้ยืมที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน และ ธีระยุทธ ตันพัฒน์อนันต์ (2557) ที่กล่าวถึงการใช้บริการการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินด่วน และกู้ยืมกันเองหรือกู้เงินนอกระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวการจัดสรรหนี้สินที่มีอยู่ เช่น การจัดโครงการออมเงินให้กับพนักงานโดยอาจร่วมมือกับธนาคารเข้ามาจัดโครงรับฝากเงินให้กับพนักงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับพนักงานที่ไม่สามารถธนาคารได้ด้วยตัวเอง

2. ส่งเสริมโครงการหารายได้เสริมให้กับพนักงานเพื่อเป็นการช่วยเหลือพนักงาน เช่น ทุกสัปดาห์หลังเลิกงานอาจจัดสรรพื้นที่ให้กับพนักงาน สามารถนำสินค้า หรือบริการมาจำหน่ายให้กับพนักงานด้วยกันเอง

3. จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้พนักงานที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินมาเข้าร่วมกู้กับโครงการที่จัดให้ โดยถือเป็นการบริการให้กับพนักงาน เช่น โครงการจัดหาเงินกู้สำหรับผู้ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากการสัมภาษณ์พนักงานในบริษัทเท่านั้น การศึกษาต่อไปอาจต้องขยายขอบเขตของการวิจัยให้ลงลึกถึงพฤติกรรมของผู้เป็นหนี้ในเรื่องของพฤติกรรมการออมเงิน และพฤติกรรมการหมุนหนี้ของผู้เป็นหนี้

2. ควรศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุของหนี้สินเพิ่มเติม เช่น ตัวแปรที่เกี่ยวสภาพสังคมของผู้เป็นหนี้สิน พื้นฐานครอบครัวของผู้เป็นหนี้ เพื่อทราบถึงสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ได้ชัดเจนมากขึ้น

3. ศึกษาถึงค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นหนี้ให้ชัดเจน เนื่องจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมเกี่ยวกับหนี้ว่าเป็นเรื่องปกติ ซึ่งอาจมีสาเหตุเกี่ยวข้องอื่น ๆ

บรรณานุกรม

กาญจนา พูลแก้ว. (2544). *พฤติกรรมการก่อหนี้และความสามารถในการชำระหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดภูธรจังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กรุงเทพโพลล์. (2552). *ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพโพลล์.

จริยา ภัทรธีรานนท์. (2545). *ปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงินในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ*. ปัญหาพิเศษ. รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์. (2545). *สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จำเนียร จวงตระกูล. (2553). *การวิจัยเชิงคุณภาพ: เครื่องมือสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล.

จิรเมธ มโนศิรินุกูล. (2556). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและปัจจัยที่กำหนดหนี้สินจากการใช้บัตรเครดิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิ๊ด เศรษฐบุตร. (2542). *หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฑามาศ แก้วพิจิตร. (2552). ภาวะหนี้สิน ระดับความเครียด ความสุข และบทบาทของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, *49*(3), 251-274.

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์. (2558, 12 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์.

เจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์. (2558, 15 กรกฎาคม). เจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์. สัมภาษณ์.

ธีระยุทธ ตันพัฒน์อนันต์. (2557). *บริษัทผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัญฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะการจัดการการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นพพร จันทรนำชู. (2544). *ปัญหาบริโภคนิยม: ปัญหา ทฤษฎีและทางออก*. ขอนแก่น: คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นฤมล อินทโฉม. (2554). *ศึกษาผลกระทบต่อภาระหนี้สินของทหารชั้นประทวน สังกัดกรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด. (2556). *คู่มือสวัสดิการพนักงาน*. ชลบุรี: คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย).

ปาริชาติ วรวิทย์สัตถญาณ. (2547). *พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่เป็นสาเหตุของการเกิดหนี้เสีย: กรณีศึกษา ธนาคารกสิกรไทย สาขาสำนักพหลโยธิน*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปิยรัตน์ พรหมงาม. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้สินของครอบครัวพนักงานนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัด ชลบุรี*. วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจอาหาร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล. (2558, 12 กรกฎาคม). ผู้จัดการฝ่ายบุคคล. สัมภาษณ์.

ฝ่ายบุคคล บริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด. (2558). *ข้อมูลบุคลากร*. ชลบุรี: คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย).

พันพิชา ศิลาลาย. (2550). *การแก้ไขและการลดภาระหนี้สินของกำลังพลระดับต่ำกว่าสัญญาบัตร หรมจเรทหารบก*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกองทับบก.

เพชรี ขุมทรัพย์. (2544). *หลักการลงทุน*. (พิมพ์ครั้งที่ 12) . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัทนี สุจาศรี. (2553). *รายงานปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้นอกระบบในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เยาวเรศ ทับพันธุ์. (2549). *เศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ: ทฤษฎีและนโยบาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณี ชลนภาสถิตย์. (2545). *การจัดการการเงินของครอบครัว* ใน *ประมวลวิชา เศรษฐศาสตร์ครอบครัว หน่วยที่ 9*. (หน้า 112 – 145), นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วเรศ อุปปาติก. (2541). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาตร์.

วลายุ ภาวรวิริยะนันท์. (2548). *แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับหนี้นอกระบบ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วนิศา โชคปลอด. (2554). *การเป็นหนี้นอกระบบของพนักงาน: กรณีศึกษา นิคมสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

วิภาดา กิจสัมพันธ์วงค์. (2556). *ลักษณะหนี้และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัญฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะการจัดการการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วอยซ์ ทีวี (ผู้ผลิต). (2558, 22 พฤษภาคม). *เจาะเทรนด์คนไทย รสนิยมไฮโซแต่ Low income*. [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: วอยซ์ ทีวี.

สมมาตุ มหารักษ์ (2545). *วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาเกี่ยวกับการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พ.ศ. 2545-2549*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2545). *ทฤษฎีสังคมวิทยาเนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สามารถ เต๊จะวงค์. (2545). *ค่านิยมและพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของข้าราชการครูที่มีหนี้สิน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิรภพ สุคันธา. (2552). *รายงานการศึกษาปัญหาภาระหนี้สินเกษตรกร กรณีศึกษา หมู่บ้านหนองหล่ม หมู่ 22 ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสาวณีย์ ณ นคร. (2557). *พฤติกรรมการบริโภค การเป็นหนี้ และคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเลในตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะบริหารพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เสนีย์ ปราโมช. (2526). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

แสงเดือน ปานขลิบ. (2554). *สภาพหนี้สินของลูกค้าในโครงการธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินในเขตนครสวรรค์ 1*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). *การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2556.* กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สุทธิสม ดังก้อง. (2536). *ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะหนี้สินของข้าราชการครู : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการครูประถมศึกษา ในจังหวัดภาคอีสานตอนบน.* วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย.

โสภณ รัตนากร. (2551). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย หุ้นส่วน และบริษัท* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

เสาวณีย์ ณ นคร. (2557). *พฤติกรรมการบริโภค การเป็นหนี้และคุณภาพชีวิต ของชาวประมงทะเลในตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

KMT 01. (2558, 4 กันยายน). ไวท์คอลล่า แผนกความปลอดภัย. สัมภาษณ์.

KMT 02. (2558, 4 กันยายน). ไวท์คอลล่า แผนกบุคคล. สัมภาษณ์.

KMT 03. (2558, 7 กันยายน). ไวท์คอลล่า แผนกบุคคล. สัมภาษณ์.

KMT 04. (2558, 12 กันยายน). บลูคอลล่า แผนกเชื่อม. สัมภาษณ์.

KMT 05. (2558, 14 กันยายน). ไวท์คอลล่า แผนกซ่อมบำรุง. สัมภาษณ์.

KMT 06. (2558, 15 กันยายน). บลูคอลล่า แผนกซ่อมบำรุง. สัมภาษณ์.

KMT 07. (2558, 18 กันยายน). ไวท์คอลล่า แผนกวางแผนการผลิต. สัมภาษณ์.

KMT 08. (2558, 2 ตุลาคม). ไวท์คอลล่า แผนกธุรการ. สัมภาษณ์.

KMT 09. (2558, 5 ตุลาคม). ไวท์คอลล่า แผนกชิ้นส่วนเครื่องยนต์. สัมภาษณ์.

KMT 10. (2558, 7 ตุลาคม). ไวท์คอลล่า แผนกบุคคล. สัมภาษณ์.

KMT 11. (2558, 14 ตุลาคม). ไวท์คอลล่า แผนกธุรการ. สัมภาษณ์.

Roth, J. D. (2008). *Exploration in the sociology of consumption.* Retrieved from http://www.jdroth.com

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมายขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะการจัดการและการท่องเที่ยว สำนักงานคณบดี โทร. ๒๔๕๙

ที่ ศธ ๖๖๐๓.๑/ ๐๗๗๗ **วันที่** ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน ดร.วรรณภา ลือกิตินันท์

ด้วย นายจีรวุฒิ จุลพัทธ์ รหัสประจำตัว ๕๖๙๒๐๖๗๙ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ภาคพิเศษ ได้เสนองานนิพนธ์ เรื่องสาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เซ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมี ดร.พรรัตน์ แสดงหาญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (ดังเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)
คณบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว

ที่ ศธ ๖๖๐๓.๑/๗๐๗๕

คณะการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน คุณไกรศร สุขโข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจข้อมูล

ด้วย นายจีรวุฒิ จุลพัทธ์ รหัสประจำตัว ๕๖๙๒๐๖๗๙ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ภาคพิเศษ ได้เสนองานนิพนธ์ เรื่องสาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เซ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมี ดร.พรรัตน์ แสดงพาญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย และคณะฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)
คณบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานคณบดี
โทร. ๐ ๓๘๑๐ ๒๔๕๙
โทรสาร ๐ ๓๘๑๐ ๒๔๕๙

ที่ ศธ ๖๖๐๓.๑/ว ๐๗๖๕

คณะการจัดการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน คุณดวงฤทัย อุปมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจข้อมูล

ด้วย นายจีรวุฒิ จุลพัทธ์ รหัสประจำตัว ๕๖๙๒๐๖๗๙ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ภาคพิเศษ ได้เสนองานนิพนธ์ เรื่องสาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เซ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมี ดร.พรรัตน์ แสดงหาญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย และคณะฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะการจัดการและการท่องเที่ยว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)
คณบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว

สำนักงานคณบดี
โทร. ๐ ๓๘๑๐ ๒๔๕๙
โทรสาร ๐ ๓๘๑๐ ๒๔๕๙

ภาคผนวก ข

การสร้างแนวทางการสัมภาษณ์

การสร้างแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

คำถามการวิจัย	วัตถุประสงค์การวิจัย	การทบทวนวรรณกรรม	ข้อมูลที่ต้องการ	คำถามที่จะถามหกประเภท	คำถามที่เลือกใช้	เหตุผลที่เลือกใช้
อะไรคือสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด	1. ศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงาน 2. ศึกษาสภาพภาระหนี้สินในปัจจุบันของพนักงาน 3. ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากหนี้สินของพนักงาน 4. ศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงาน	- แนวคิดเกี่ยวกับหนี้ - แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดหนี้ -แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของหนี้สิน - แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน - ข้อมูลทั่วไปบริษัท คาวาซากิ ฯ	- สาเหตุการในการเป็นหนี้ของพนักงาน - สภาพของหนี้สินของพนักงานในมีอยู่ในปัจจุบัน - ผลกระจากหนี้สินกับพนักงาน - แนวทางการช่วยเหลือจากพนักงานที่ออกจากทางบริษัท	-พฤติกรรมการบริโภคเป็นอย่างไร - สาเหตุที่ทำให้เป็นหนี้สินอย่างเลี่ยงไม่ได้คืออะไร - หนี้สินส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร - มีหลักในการเลือกแหล่งเงินกู้อย่างไร - ประเภทของภาระหนี้สินที่มี	1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการมีหนี้สิน 2. ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุของการมีหนี้สินของตัวท่าน 3. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินด้านใดบ้าง 3.1 หนี้ในระบบ 3.2 หนี้นอกระบบ 4. จำนวนหนี้สินของท่านในขณะนี้	- เป็นคำถามที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของที่ทำให้เกิดหนี้สินของพนักงาน รวมถึงทราบสภาพหนี้สินผลกระทบจากหนี้ และแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงาน

การสร้างแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ต่อ)

คำถามการวิจัย	วัตถุประสงค์การวิจัย	การทบทวนวรรณกรรม	ข้อมูลที่ต้องการ	คำถามที่จะถามหกประเภท	คำถามที่เลือกใช้	เหตุผลที่เลือกใช้
				อยู่จากแหล่งเงินกู้ประเภทใด - ต้องการให้บริษัทช่วยเหลืออย่างไร	ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่านอย่างไร 5. เมื่อท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินอย่างเร่งด่วนท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร 6. ท่านคิดว่าโครงการช่วยเหลือที่ทางบริษัทจัดให้กับพนักงาน	

การสร้างแบบฟอร์มแนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง สาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ต่อ)

คำถามการวิจัย	วัตถุประสงค์การวิจัย	การทบทวนวรรณกรรม	ข้อมูลที่ต้องการ	คำถามที่จะถามหกประเภท	คำถามที่เลือกใช้	เหตุผลที่เลือกใช้
					ในปัจจุบันเป็นอย่างไร 7. ท่านคิดว่าจะมีวิธีการแก้ปัญหาหนี้สินด้วยวิธีใดเพิ่มเติมได้อีก	

ภาคผนวก ค

แนวทางการสัมภาษณ์

แนวทางการสัมภาษณ์
การวิจัยเรื่องสาเหตุในการเป็นหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

คำชี้แจง

ด้วย นายจีรวุฒิ จุลพันธ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา กำลังทำการวิจัยงานเรื่องการศึกษาปัญหาหนี้สินของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสาเหตุในการเป็นหนี้สิน สภาพหนี้สินของพนักงานที่มีอยู่ และแนวทางการช่วยเหลือที่พนักงานต้องการ เพื่อเป็นการวางแผนและเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานของบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด

หนี้สินในงานวิจัยนี้หมายถึง ความผูกพันทางกฎหมายของพนักงานบริษัท คาวาซากิ มอเตอร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในฐานะลูกหนี้ ซึ่งอาจเกิดได้จากสาเหตุต่าง ๆ ของตัวพนักงาน โดยภาระหนี้สินที่พนักงานแต่ละคนมีอยู่อาจมีมากน้อย แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะศึกษาถึงสาเหตุ สภาพหนี้และ แนวทางการช่วยเหลือที่ต้องการในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เรื่องการช่วยเหลือให้กับพนักงานเรื่องหนี้สิน

การสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะใช้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ย 30-45 นาที ต่อคน เพื่อให้มั่นใจว่าได้นำข้อมูลที่ถูกต้องตามที่ท่านให้สัมภาษณ์ไปวิเคราะห์และขอเรียนว่าจะไม่มีการเปิดเผยรายชื่อหรือข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างไร

ความคิดเห็นที่มีต่อหนี้สิน สาเหตุในการเป็นหนี้ สภาพของภาระหนี้สิน ผลกระทบจากหนี้สิน และแนวทางแก้ไขปัญหา

1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการมีหนี้สิน
2. ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุของการมีหนี้สินของตัวท่าน
3. ท่านมีภาระหนี้สินด้านใดบ้าง
   3.1 หนี้ในระบบ
   3.2 หนี้นอกระบบ
4. จำนวนหนี้สินของท่านในขณะนี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่าน อย่างไร
5. เมื่อท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินอย่างเร่งด่วน ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร
6. ท่านคิดว่าโครงการช่วยเหลือที่ทางบริษัทจัดให้กับพนักงานในปัจจุบันเป็นอย่างไร
7. ท่านคิดว่าจะมีวิธีการแก้ปัญหาหนี้สินด้วยวิธีใดเพิ่มเติมได้อีก